

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cerem lărgirea dreptului electoral.

Se zice că statul nostru este stat **constituțional**. Îndeosebi Ungurii se laudă în fel și formă cu constituția lor, zicând că este cea mai veche și cea mai bună din lume. Vom vedea însă numai decât, că lauda aceasta, după-cum totdeauna se întâmplă cu oamenii laudăroși, nici-decum nu este întemeiată pe adevăr.

Stat constituțional este după părerea tuturor învățaților acela, în care nu domnește voința unui om sau a câtorva oameni, mai mulți sau mai puțini la număr, ci domnește legea, care trebuie să fie egală și nepărtinitoare pentru toți. Dar' nici legea, sau mai bine zis legile, după care se ocârmuește statul, dacă acesta este în adevăr constituțional, nu pot fi făcute după bunul plac al câtorva, ci trebuie să fie făcute după voința și trebuința obștească a tuturor. Cu alte cuvinte locuitorii țării își fac singuri legile, după care voesc să fie ocârmuiți.

Dar' este cu neputință, ca de câteori se face o lege, să fie întrebat fiecare cetățean că voeste-o și cum o voeste. Ba chiar dacă s'ar putea una ca aceasta, nu ar fi bine să se facă, pentru-că nu toți oamenii sunt pricepători într'ale legiurii, și mulți ar strica mai mult decât ar folosi, dacă s'ar amesteca la facerea legilor.

De aceea popoarele au aflat că este mai bine, ca numai câțiva bărbați luminați să facă legile, dar' să le facă așa, ca să mulțumească pe toți și toate trebuințele țării. Spre acest sfârșit în toate statele constituționale s'a satorit, că legile să le facă în numele poporului acela, pe care poporul îi alege și îi trimite ca pe bărbații sei de încredere în dieta țării, sau în **parlament**.

Așa stând lucrurile, înțelege fiecare, că cel mai de căpetenie și cel mai însemnat drept al popoarelor este **dreptul electoral**, adică dreptul de a alege pe bărbații care fac legile.

Acest drept într'un stat în adevăr constituțional trebuie să-l aibă fiecare cetățean, care este om de omenie și plătește dare de bani și de sânge. Căci numai așa vor eși din alegerile pentru dietă ca deputați acei bărbați, care au încrederea țării și prin urmare și tragerea de inimă ca să facă legile după dorința și trebuința obștească a cetățenilor. Îndată-ce

dreptul de alegător nu-l au toți cetățenii, ci numai o parte din ei, cei mai bogați, sau cei născuți din părinți nobili, sau privilegiați într'alt chip, legiuitorii nu mai pot fi aleșii țerii, și prin urmare nici legile nu se vor mai face din voința tuturor, ci numai dintr'a unei părți privilegiate a locuitorilor. Într'un asemenea stat principiul constituțional nu mai este ținut în seamă în toată curățenia, ci mai mult sau mai puțin turburat, după-cum și dreptul de alegător este folosit de mai mulți sau mai puțini, însă nu de toți cetățenii statului.

Tocmai lucrul acesta se întâmplă la noi în statul unguresc. Dreptul de alegător nu-l au toți cetățenii care plătesc dare, ci numai o parte aleasă după avere și după naștere. Ba ce e și mai rău, dreptul de alegător nici nu este într'o formă satorit pentru statul întreg. Așa de pildă în Ungaria este o lege electorală, ear' în Ardeal alta, încât într'un fel poți fi alegător acolo și într'altul aicia. Dar' într'un stat în adevăr constituțional nu este iertat, ca să fie două feluri de legi despre unul și același drept. Amândouă legile electorale însă, și cea din Ungaria și cea din Ardeal, dau dreptul de alegător numai unui număr mai mic de cetățeni bogați, pe când mulțimea cea mare și săracă a sătenilor sunt lipsiți de acest mare și însemnat drept. Deosebirea este numai aceea, că în Ungaria 'ți-se cere să ai mai puțină, ear' în Ardeal mai multă avere, ca să poți fi alegător.

Cu deosebire nedreaptă și asupritoare este legea electorală din Ardeal. Aicia, deși țeara este mai săracă, se cere să ai avere mare și să plătești dare multă, ca să poți fi alegător. Dar' aceasta numai pentru alegătorii satelor. Pentru orașeni averea cerută, ca să fii alegător, adică **censul**, este neasemănat mai mic și tot asemenea și pentru așa numita **intelligență**, adică pentru doctori, advocați și alți cărturari. Pe deasupra însă sunt alegători toți nemeșii de naștere, dela care nu se cere să aibă nici o avere.

Nu este greu de ghicit, că această lege nedreaptă îi asuprește cu deosebire pe Români. Căci știut este, că Românii, în urma prigonirilor și nedreptăților ce au îndurat sute de ani de-arindul, sunt

cei mai săraci între popoarele din Ardeal. Mulțimea cea mare a lor sunt săteni cu puțină avere. Orașeni avem foarte puțini, cărturari încă avem neasemănat mai puțini decât celelalte popoare, ear' nemeși nu avem aproape deloc. Ur-marea este că alegătorii români sunt peste măsură de puțini, pe când Ungurii de pildă sunt mai toți alegători, căci cei dela sate dintre ei sunt parte mai bogați, parte nemeși, ear' în orașe sunt alegători toți cărpacii.

Așa se întâmplă, că la dieta țerii se alege numai deputați de Unguri pe când Românii aproape nicăiri nu-și pot alege pe oamenii lor de încredere. Așa se întâmplă mai departe, că la facerea legilor dorințele și neajunsurile Românilor nu sunt deloc ținute în seamă, ba multe legi se fac tocmai împotriva Românilor, căci deputații unguri nu ne sunt binevoitori, ear' deputați români nu putem alege.

Și ca să nu putem nici într'un chip, stăpânirea a purtat de grije, ca cercurile electorale să fie așa împărțite, încât totdeauna să biruească Ungurii la alegeri, chiar și acolo unde locuitorii sunt aproape numai Români curați. Aducem numai o pildă: Satele curat românești de pe lângă Ocna-Sibiului se țin de cercul electoral al Aiudului, care este la depărtare de mai bine de o zi de ele, așa că mulți oameni de pe acolo nici nu știu în care parte a lumii se află Aiudul. Când sunt alegeri, se înțelege că Românii acestia nu se pot duce să peardă mai multe zile pe drumuri, decî rămân mai bine acasă, ear' cismarii unguri din Aiud alege deputat pe cine voesc. Și așa este în țeara întreagă. Pentru Unguri cercurile electorale sunt cât se poate de bine, ear' pentru Români cât se poate de rău împărțite, numai ca nu cumva să ajungă în dietă și deputați români.

Văzând aceasta frunțașii Românilor încă dela 1869 au hotărât, ca Românii ardeleni nici să nu mai iee parte la alegeri, căci numai înzadar s'ar mai osteni și ar cheltui, mai ales că pe lângă nedreptatea legii și pe lângă împărțirea mișească a cercurilor electorale ar mai ave să se năcăjască și cu gendarmii ungurești și cu rachiul jidovesc, căci acestea sunt mijloacele cu

care se aleg deputații unguri. Așa s'a făcut **pasivitatea**, care dela 1887 au primit-o și Românii din Ungaria, încât astăzi nici un alegător român cinstit nu mai ia parte la alegerile dietale.

Ear' aceasta nu însemnează nici mai mult nici mai puțin decât atâta, că legile țerii se fac astăzi numai pe placul Ungurilor, căci numai deputați unguri și aleși de Unguri le fac. Românii, neluând parte la alegeri, nu iau parte nici la facerea legilor, care se fac fără voea lor și de multe-ori chiar spre stricăciunea lor.

Așa stând lucrurile în statul unguresc, cu toată lăudoroșia Ungurilor, sistemul constituțional nu numai că nu este cel mai bun din lume, dar' dimpotrivă este foarte rău.

Partidul național român voeste însă, ca patria noastră să fie ocârmuită după principiul constituțional adevărat, și de aceea cere ca dreptul electoral să fie dat în folosința tuturor cetățenilor, pentru-ca din alegeri să ese ca deputați adevărații oameni de încredere ai țerii, care să facă legile după dorințele și trebuințele obștiei cetățenilor. Drept-aceea punctul 6. din **programul** partidului nostru cere: Să se facă o lege electorală dreaptă, care să dea drept de alegător **tuturor** cetățenilor, sau măcar aceluia, care plătesc dare directă, fie cât de puțină.

După cele spuse însemnătatea punctului acestuia trebuie să-l înțeleagă fiecare Român. Și fiecare trebuie să ne dea dreptate, că mai ales în punctul acesta suntem datori cu toții să spriginim partidul nostru, pentru-ca să ne câștigăm cel mai sfânt și mai mare drept cetățenesc: dreptul electoral. Stăruințele partidului nostru asupra acestui punct au avut până acuma atâta folos, încât chiar și dintre Unguri s'au aflat mulți care

au trebuit să-i dea dreptate. Așa înainte de asta cu câteva luni însuși ministrul Hieronymi, vorbind despre Memorandul partidului către Maiestatea Sa, a recunoscut pe față într'o adunare publică, că Memorandul are dreptate când spune, că legea electorală este nedreaptă și cercurile electorale sunt rău împărțite.

Avem va să zică nadejde, că dacă vom stărui cu bărbăție și vom spriginii pe fruntașii partidului național în luptele lor, vom câștiga în curând dreptul de a ne alege și noi deputați de neamul nostru, care să ne apere și să ducă la împlinire dorințele și trebuințele noastre.

Mai presus de toate suntem însă datori, ca și aceia care avem astăzi dreptul de alegător, să-l folosim numai atuncia, când partidul va hotărâ în **conferența națională** să o facem, ear' până atunci să rămânem **pasivi**, adevărat să stăm acasă, când sunt alegeri, să nu mergem a ne da voturile deputaților unguri, care numai binele nu ni-l voesc.

— s. a. —

Adunări populare oprite.

Sub acest titlu „**Tribuna**“ dela 25 Martie n. publică următoarele:

Mai zilele trecute s'a oprit prin organele administrative mai multe adunări publice convocate pentru discutarea proiectelor religioase ale guvernului. Nu cunoaștem încă amănunțele acelor opriri. Pe când la Alba-Iulia și la Abrud pare a fi numai puterea solgăbirăsească la mijloc, în comitatul Sălajului se vorbește de „ordin mai înalt“. Dar' în sfârșit este indiferent dacă solgăbirăsească oprește ținerea unei adunări publice legale după judecata sa particulară sau la porunca superiorilor sei, dorința convocărilor este a se folosi de toate remediile legale pentru

a da alegătorilor puțința să se întrunească și să se pronunțe.

Ni-se adresează dintr'o parte întreabarea, ce e de făcut dacă nici ministrul nu voeste să respecte legea și să dea ordin funcționarilor sei ca să îngăduie ținerea adunării, și anume dacă într'un asemenea caz alegătorii, împedcați în libertatea lor legală, n'ar putea așterne plângerile lor de-adreptul Maiestății Sale Monarhului? Noi credem că o asemenea procedere nu numai că ar fi legală, dar' și leală, și impusă chiar prin împrejurări.

Di Dr. Vasile Lucaciu în primejdie.

Se împlinesc trei luni de când dl *Dr. Vasile Lucaciu*, luptătorul neînfricoșat pentru drepturile poporului român, zace în temnița ungurească dela Seghedin.

Stăpânirea maghiară se vede că nu se mulțumește însă numai cu atâta, că-l știe închis, ci vrea să-i mărească încă suferințele.

Astfel „*Magyar Hirlap*“ dela 22 Martie scrie că e vorba ca dl *Dr. Vasile Lucaciu* să fie supus unei vieți de întemnițare mai aspre. E vorba să fie dus din temnița de stat în temnița ordinară „unde“, scrie numita foaie, „sunt numai niște pungași ordinari (közönséges gazemberek) și hoți mai mari“. În această societate aleasă va petrecece de aici încolo faimosul agitator, dacă Curia va aproba hotărârea tablei regești din Dobrișin care a condamnat, pentru calumnie, la patru luni temniță ordinară pe *Lucaciu*, — vestește șovinista maghiară.

Dacă și astă știre se va adevăra, dacă Ungurii vor băga pe apostolul unui popor la un loc cu hoții și ucigașii de rînd, apoi au făcut cea din urmă faptă mârșavă: mai jos nu s'ar putea coborî în a face păcătoșii.

FOIA.

Chiuitori populare (tipături) din Orlat.

(Comunicate de Bucura Iui Ioan Fulea.)

Treceam gardu 'n trei grădini
La mândruța în vecini,
Găsiam iarba tăvălită
Și pe mândra adormită;
O-aș scula și 'mi-e păcat,
O-aș lăsa și 'mi-e bănat.

Tătăișe și-o cumnată
Lasă-mi ușa descuiată
Să viu și eu câte-odată
Să te văd cum ești culcată.
De vei fi culcată bine
Să mă dau pe lîngă tine,
De vei fi culcată rău
Să te las cu Dumnezeu
Și să merg în drumul meu.

Badiu meu tinăr băiat
Frumos că floarea din strat,
Părul 'i-l-am retezat
Și pe apă 'i-l-am dat.
Cum merge apa de tare
Așa să n'ai, bade-o, stare
Nici la mers nici la mîncare
Nici la lucru îndemănare.

Badiu meu tinăr copil,
Roșu ca un trandafir;
Din obraz fi pică sânge
Când îl văd inima-'mi plînge;
Din obraz fi pică apă
Când îl văd inima-'mi sacă.

De-ar crepa dracu ș'o fată
Nu las ce-am iubit odată;
De-ar crepa dracu ș'un om
Nu las pe badiu Ion.

Așa stă inima mea,
Cum stă 'n boltă cumpăna;
Nici la vale, nici la deal;
La inimă-i foc și jar.

Plînge inimuța 'n mine
Că vede că n'o duc bine.
Plînge sufletelul meu,
Că vede c'o duc tot rău.

Vai de mine sus fi ceriu:
Sus fi ceriu, sus fi dealu,
Arde-'mi inima ca jaru;
Sus fi ceriu, sus fi locu;
Arde-'mi inima ca focu.

Mor, bade-o, de dorul tîu
Cum n'a murit neam de-al meu.
Mor, bade-o, de dor de tine
Cum n'a murit nime 'n lume.

Chiuitori (la joc).

Culese de Ioan Vesa, învățător.

Vîntul bate lin și tare,
Dorul mîndrei n'are stare.
Bate vîntul vîjăeste,
Dorul mîndrei mă topește.

Moartea lui Gr. T. Brătianu.

Din multele telegrame de condolență ce au sosit la secretarul Ligei, publicăm următoarele :

Sibiu.

Condolențele mele cele mai sincere pentru pierderea ce au suferit Românii și Liga culturală, prin moartea marelui patriot, distinsului și neuitatului ei președinte, Grigore Brătianu, ale cărui merite neperitoare pentru neamul românesc, pururea vor stoarce lacrimi de durere dela toți amicii și cunoscuții sei. Eternă să-i fie memoria!

Dr. Rațiu.

Sibiu.

Primiți, vă rog, dle, expresiunea adâncii mele dureri pentru reșosarea scumpului meu amic și luptător național Grigore Brătianu. Plângem cu toții la cosciugul lui, plângem cu atât mai amar, cu cât Grigore Brătianu și-a câștigat mai ales inimile noastre ale Ardeleilor.

Eugen Brote.

Brașov.

La jalea, care a cuprins obștea românească prin pierderea ireparabilă a bunului Român și valorosului președinte al Ligei culturale, mă alătur și eu.

Diamandi Manole.

Brașov.

Sântem pătrunși de profundă durere pentru pierderea zelosului reprezentant al ideii naționale.

George Popp.

Budapesta.

Trista veste a morții iubitului nostru protector ni-a sfâșiat inima. Stăm neconsolați în fața neașteptatei lovituri.

Tinerimea din Budapesta.

Graz.

Colonia română, ingenușind în fața mormântului lui Gr. Brătianu, deplânge ireparabila pierdere a întregii românimi.

Popovici.

München.

Românii din München plâng, alături cu voi, moartea neobositului luptător al sîntei noastre cauze.

Paris.

Secțiunea Paris a Ligei plânge, cu vii dureri, moartea neașteptată a ilustrului nos-

tru șef. Mișcarea națională perde, în Grigore Brătianu, pe cel mai puternic stilp și însuflețitor al ei, pe bărbatul fără de seamă generos, pe care nimenea nu-l va pute înlocui. Români din toate unghiurile, descoperiți-vă capetele și vărsați o lacrimă ferbinte pe rămășițele pămîntești ale unuia dintre cei mai entusiaști și mai nobili fii ai națiunii; ear' noi, membrii Ligei, să jurăm pe mormântul care va închide pentru vecinicie pe Grigore Brătianu, că vom lupta până la ultimul sacrificiu pentru sfântul ideal care însuflețea pe acest mare Român.

George Moroianu,
delegatul comit.

Tinerimea și Gr. T. Brătianu.

Viena, 21 Martie n.

Sub acest titlu „**Tribuna**“ dela 12/24 Martie publică următoarele :

Studentii români din Viena, primind știrea despre moartea lui Grigore T. Brătianu, s'au întrunit în ziua de 17 Martie n. la o ședință festivă convocată de un comitet anume spre acest scop. În această adunare s'a dat în mod solemn expresiune doliului precum și venerațiunii și recunoștinței față cu meritele neperitoare ale marelui defunct. Au vorbit adînc emoționați câte un reprezentant din partea tinerilor din Transilvania, Bucovina și România. Adunarea își exprimă durerea și condolențele sale în modul următor :

La mormântul lui Grigore T. Brătianu.

Plâng amar și vor jeli toți câți din apropiere și din depărtare au cunoscut pe acest om rar și cu adevărat apostol. Oastea falnică a cruciaților vor acoperi în doliu semnul crucii, căci s'a stîns pentru totdeauna din fruntea lor cel mai integru general din marea campanie a luptelor pentru eliberarea sfântului tesaur al neamului românesc. Un singur pas al sortii făcù să se cutremure milioanele de piepturi, din care într'o clasică armonie răsuna puternicul echou al „unității culturale“. O singură lovitură a năprasnicei săcuri făcù să cadă cel mai frumos stejar cu crângile și cu frunzele lui înverzite.

Falnicii Carpați își pleacă încrețitele frunți, Petrile-Doamnei se cutremură, Hotinul și Balcanul secular se îmbracă în doliu. Nici-când doina n'a răsunit mai jalnic ca la mormântul unde zac miile de speranțe ce erau legate de nobilul spirit, talent și devotament al unui om genial. Rar mormânt udat de atâtea lacrimi și acoperit de atâtea flori ca acest înfiorător și negru loc de eternă odihnă. De pe el se exală doliul unei fruntașe familii pentru scumpul ei membru, doliul unei țeri pentru distinsul cetățean, și mai presus de toate doliul unui neam mare pentru cel mai iubit fiu al seu.

Tigveni loc sfânt și de eternă aducere aminte! Binecuvîntat vei fi de toți frații de același sânge, care toți, bătrâni și tineri, în tine și-au concentrat prin lacrimi de durere toată puterea simțământului lor celui mai curat!

Și dacă în această vale a plîngerilor și în adîncă noastră durere ne este permis a avè o consolare, aceasta este speranța firmă în ajungerea mărețului ideal, cătră care ne-a demonstrat și ușurat calea adoratul și marele nostru defunct. Etern și viu va fi numele lui în inimile noastre. Astfel asociându-ne doliului general, trimitem afectuoasele noastre condolențe jalnicei familii a ilustrilor Brăteni precum și comitetului central al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Tinerimea română din Viena.

Tot cu această ocaziune adunarea a luat hotărîrea unanim și cu mare însuflețire, ca pentru eternizarea memoriei fostului președinte al Ligei culturale să 'i-se facă o cunună eternă prin întemeierea unei fundațiuni care să poarte numele lui **Grigore T. Brătianu.**

Adunările populare.

„**Tribuna**“ publică următoarele telegrame despre adunările populare din săptămîna trecută :

Cojocna, 23 Martie n. Adunarea alegătorilor români din cercul Cojocnei

Nu e vîntul iute 'n sbor,
Ca a mîndrei mele dor.
Că chiar cînd nici nu gîndesc,
Cu el 'n sin mē trezesc.

De-ar fi dorul vînzător,
Face-m'aș neguțător.
Și 'mi-aș face bolta 'n șură,
Și-aș vinde la dor pe gură.
Face-aș bolta 'n șură 'n prag,
Și-aș vinde la dor pe drag.
Vinde-aș doru pe la fete,
Și dragul pe la neveste.
Ca să vadă ori-și-cine,
Cu doru cât e de bine.

De-ar fi doru ca doru,
'L-aș purta 'n sin ca mēru.
Doru-'mi vine dela-un om
Și nu mē lasă să dorm.

Dorule, nu fi chiar căne,
De eară te legi de mine.
Că-i destul de nouē zile
De cînd strici inima 'n mine.

Și destul de nouē ai
De cînd la inimă-'mi stai.

Dorule, nu fi cu dracu,
Că umbli chiar să-'mi pui capu.
Mē porți noaptea pe la șură,
Pentru mîndra știrbă 'n gură.
Mē porți noaptea prin grădini,
Pentru mîndra din vecini.

Aseară după 'n serat
De dor am umblat turbat.
Vrînd pe mîndra s'o 'ntălesc,
Cu bărbatu-'i mē trezesc,
Că-'mi dă una peste cap
De tot dorul 'l-am uitat.
Nu-i mai bine ca așa,
Ca să-'ți iubești vecina,
C'atunci cînd iubești vecină
Nu umbli noaptea prin tină.

Fata pînă-atunci e fată,
Pîn' nu umblă de dor beată.
Ear' cînd o ia doru 'n brață,
Umbli noaptea prin fînață.

Vreau a spune o poveste
Fetelor și la neveste,
Să n'asculte de ficiori
Că toți sînt înșelători.
Fetelor le tot vorbesc,
Pînă-ce le celuesc.
După-ce le celuesc,
Le tot rîd și clevetesc.
Nevestelor ear' le zic,
Să fi așteptat un pic,
Să nu se fi măritat,
Că și ei le-ar fi luat.

Supărată-i a mea mîndră,
Că n'are cămașe mîndră.
Nu de-aceea-i supărată,
Da m'a vîst cu altă fată.
Doru-'i dor la acel om,
Care doarme cînd fi somn.
Da-al meu dor e dor turbat,
Că nu mē lasă pe pat,
Mē tot duce și mē-aduce,
Pînă dau de gură dulce.

a decurs în cea mai bună ordine. A fost peste așteptare cercetată de un număr mare de inteligență și popor. Însuflețirea la culme. S'a pronunțat unanim contra tuturor proiectelor de politică bisericească precum și contra aceleia despre salarisarea învățătorilor.

Mediaș, 24 Martie n. Adunarea publică a alegătorilor români din cercurile Agnita—Cohalm—Mediaș—Sighișoara, ținută ieri a reușit în cele privitoare la rezultat și numărul alegătorilor peste așteptare satisfăcător. Însuflețire mare, ordine excelentă.

Brașov, 24 Martie n. Sala dela „Hotel-Central“ e îndesuită de alegători din Brașov și giur pentru a protesta contra proiectelor de legi bisericești. Comanescu și Maior vorbesc contra matriculelor și a căsătoriei civile. Ultimul prezintă proiectul de rezoluțiune. Goldiș vorbește contra recepțiunii Ovreilor, dar poliția îl oprește sub cuvânt că nu e pusă la ordineu zilei. Consternație generală; strigăte nesfârșite: „Jos cu Jidanii!“ Presidiul declară proiectul primit și închide adunarea.

Câmpeni, 25 Martie n. Mărcața adunare a alegătorilor din cercul electoral al Trăscăului, protestează unanim contra politicii bisericești a guvernului și cere respectarea creștinismului și a legilor din partea guvernului. Sala ospătăriei prea mică pentru a pute cuprinde publicul care a grăbit să iee parte la adunare.

Afară de cele spuse în numărul trecut al acestei foi despre adunările de protestare ale Românilor în contra proiectelor de lege ale guvernului unguresc, mai punem sub ochii cetitorilor următoarele:

La **Reghin** se va ține adunarea de protestare a cercurilor electorale **Reghin** și **Gernesig**, la 13 Aprilie st. n. Convocatori sunt: P. Barbu, președintele clubului electoral; Dr. Ioan Popescu,

secretarul clubului; Galacteon Șagău, protopop gr.-or. și Petru Uilacan, protopop gr.-cat.

La **Bánffy-Huedin** se va ține adunarea de protestare a cercurilor **Bánffy-Huedin** și **Almașul-mare** la 4 Aprilie st. n. Convocatori sunt: Basiliu Poruțiu, vice-protopop gr.-cat. și Ioan Pop, adm. prot.

La **Dicio-Sân-Mărtin** s'a convocat adunarea de protestare a alegătorilor români din cercurile electorale **Balaușer** și **Dicio-Sân-Mărtin** pe ziua de 12 Aprilie st. n. Convocatori sunt: Vasilie Zehan, președinte și Iacob P. Macaveiu, secretar.

La **Șomcuta-mare** se va ține adunarea alegătorilor români din cercul electoral al **Șomcutei-mari Luni**, în 24 Aprilie st. n. Convocatori sunt: Andreiu Medan, propr. și președ. comitetului comit. elect.; Ioan Sêrbu, protopop; Ioan Dosa, preot; Elia Pop, învățător; Nicolau Nilvan, avocat; Teodor Indre, protopop; Vasile Pop, preot; Vasiliu Butean, preot; Vasiliu Dragoș, avocat.

Volnicii ungurești.

Ungurii merg înainte cu nelegiuirile lor. În toate părțile ei caută să împedecă adunările populare ale Românilor.

Eată ce telegramă a primit „**Tribuna**“ despre volnicile mai noue ale stăpânirii ungurești:

Tășnad, 24 Martie n. Alegătorii s'au adunat cu sutele. Gendarmeria întreagă a fost consignată; adunarea e oprită. Vicespunul aprobă oprirea. Indignațiunea e generală.

Crasna, 24 Martie n. Conferența alegătorilor români din cercul electoral **Zăldu conchemată la Stireiu**, a fost disolvată prin gendarmi.

Cehul-Selagiului, 24 Martie n. Adunarea alegătorilor români din cercul electoral **Cehul-Selagiului**, convocată pe ieri în **Băsești**, a fost disolvată cu putere armată. Alegătorii adunați în număr de peste 600 au fost amărâți și s'au depărtat protestând. Contra abuzului de putere s'a făcut apelație.

Despre adunarea de protestare din **Alba-Iulia** primim cu data de 25 Martie următoarele informațiuni:

Alba-Iulia, 25 Martie n. 1893.

Adunarea convocată în toată regula a fost înștiințată la 18 Martie prin protopopul Micu și adm. prot. Ivan prin o cerere timbrată.

La 20 Martie înspre amezai primarul Novák Ferencz prin o hârtie adresată adm. prot. N. Ivan îl încunoștințează că are ordin dela ministrul de interne ca să oprească atari întruniri care se țin în zile de țirg de săptămână.

Încât ne-am putut informa, numai decât s'a prezentat în cancelaria primăriei adm. protopresb. spre a exopera revocarea ucazului de oprire, dar' neaflând pe primarul în cancelarie, a adresat ministrului Carol Hieronymi o telegramă cu răspuns plătit, în care a cerut concesiune pentru ținerea adunării.

Tot același administrator a mai făcut pași la primarul și în ziua de 21 c. pe la 9 ooare, unde am observat că a trecut mai o oară, însă fără de a dobândi revocarea ucazului.

Înr'aceea dela ministru nu a sosit nici un răspuns și așa membrii care au convocat adunarea s'au întrunit la hotelul „La soare“, unde aștepta popor, fruntași, preoți, învățători în număr la 4000, sosiți din cele mai depărtate locuri.

Acolo în prezența căpitanului orășenesc Iosif Roșca, părintele N. Ivan a adus la cunoștința celor întruniți scopul pentru care au fost convocați și li-a cetit ordinul de oprire, precum și măsurile ce le-a luat ca să se poată ține adunarea astăzi.

Șodenii despre Țigani.

Un Țigan era fciior de casă la un boier. Boierul l'a trimis odată cu o găscă friptă frumos ca plocon la un alt boier. Dar' cum era găscă friptă colea rumen, i-s'a făcut Țiganului poftă de-a gusta din ea. El dă în drumul seu de niște găște stând într'un picior, precum se vede era iarnă și își zice în gândul seu: uite găștele acelea au numai câte un picior, ear' aceasta friptă are două; hai să mănânc unul! Și-l și mănâcă. Ajungând la locul hotărit, boierul îl întreabă: „Da un picior dela găscă unde-i?“ Țiganul îi răspunde: „Nu vezi, boierule, că și găștele Domniei Tale încă au numai câte un picior?“ Erau pe semne găștele boierului în curte. Atunci boierul ia o sburătură și sovrle cătră ele și deodată toate au stat pe amândouă picioarele și a zis: „Vezi, Țigane, că găștele au câte două picioare?“ Ear' Țiganul a răspuns: „Ei, boierule,

dă și în a hasta și o să vezi, că și ea o să capete două picioare!“

Comunicată de Ioan Zidu, econom în Orlat.

Țiganul fiind judecat la moarte, fu întrebat, că ce-și alege: furcile, ori țeapa?

Scârpînându-se în cap după o hodină lungă, el răspunde: „Știfi ce? mai bine aș mânca cașcaval“.

Alt Țigan earăși fu osândit la moarte prin ștreang. Ducându-l la spânzurătoare el merse cu luleaua (pipa) aprinsă. Când era să-i pună belciugul în grumaz, el se pleacă și-și puse luleaua frumos jos, apoi se lasă în voea sorții. Gădele îi pusese acum belciugul în grumaz, când un sgomot se aude prin popor. Un curier vine repede aducând Țiganului — iertare — dela Împăratul.

Se ia Țiganului lațul (belciugul) din grumaz, și cu mare ceremonie i-se spune, că Împăratul l'a iertat pentru

astă-dată și de aceea judecata adusă asupra lui nu se va executa.

Țiganul de bucurie aleargă la pipă, o pune în gură, și zice: „Cu gluma voastră era să mi-se stângă pipa“.

Un soldat stând în cârcimă până pe la miezul-noptii, atunci voind să plece, strigă pe cârcimar:

„Domnule cârcimar, vreau să plătesc“.

„Placă, jupâne“.

„Am avut patru cupe“ (măsură veche, litră).

„Mă rog de iertare ai avut 6 cupe“.

„Minciuna aceea nu se poate!“

„Mă rog, cum să nu se poată, dacă așa s'a întemplat“.

„Zic nu se poate; stomacul meu e tocmai de patru cupe, să vreau și nu încape în el mai mult“.

„Așa va fi, eu îți cred“ — observă cârcimarul — cele două cupe însă 'fi-au mers în cap, ear' nu în stomac.

Comunicate de Ioan Ciulean, învățător.

Un murmur de nemulțumire a eșit din piepturile celor 4000 de cetățeni, văzând că nu li-se condece din partea organelor stăpânirii ca să se sfătuească cu frunțașii asupra durerilor ce le cauzează stăpânirea maghiară poporului român.

Mii de voci răsuna «venim de către ori ne veți chema ca să vedem până unde vor merge stăpânitorii noștri cu apăsările contra noastră».

SCRISORI.

De pe valea Zălăului, comitatul Sălăgiului.

Cu viață plăcere și multă satisfacțiune vin a Vă notifica, în aceste vremuri grele, despre o învingere națională, întâmplată pe valea aceasta romantică, unde zac osemintele fericitului Simeon Bărnuț.

Și care e acel triumf?

E vorba de alegerea de notar în cercul Borla (Szilágy-Balla), o comună curat maghiară aceasta, la care aparține Goroslăul-maghiar, mai bine de jumătate locuit de Unguri, Badon și Bocșa-română, comune aceste curat locuite de Români, care alegere s'a întâmplat în 30 Ianuarie a. c.

Candidații au fost 7 inși, dintre 14 concurenți. Între acei 7 singur un Român s'a susceput la candidare, anume, domnul Vasilie Rob, dintre ceilalți 2 au fost Jidani și 4 Unguri.

Alegerea a decurs în ordine, sub presiunea protopretorului cercual, al dlui Kávásy Bertalan din Zălău.

Majoritatea voturilor s'a concentrat pe lângă Românul dl Vasilie Rob cu 37 voturi, față cu 21 voturi date Jidanului notar din Vervölgy Kis Jóska. Ear' 1 vot a căpătat notarul ungar din Coseiu, Nagy Károly cu numele. Nu a fost aici vorba de ceva mituire, ademeniri sau promisiuni mărsave, fără persoana impunătoare, atletica română, maniera fină și modestia ce-l caracterizează pe lângă cualificațiunile recerute ale dlui Vasilie Rob, a atras ca un magnetism inimile binesimțitoare ale deșteptilor Români conști de drepturile lor.

Nu înzadar 'și-a făcut calea și treaba mai nainte numai cu vre-o câteva zile mult onoratul domn Ioan Papiu Popu, protopopul tractului Periceului chiar prin toate

Pățania unui Jidan.

Se certau între ei un creștin și un Ovreu, în privința numărului sfinților din religia lor și pretindeau fiecare a avea mai mulți. Ei se învoird că pentru fiecare sfânt ce vor numi, să smulgă un fir de păr din barba potrivnicului.

— Abram, zise Ovreul și smulse un fir din barba creștinului.

— Petru și Pavel, adăugă creștinul și smulse două fire Ovreului.

— Anania, Azaria și Misael, zise Ovreul și smulse trei fire creștinului, dar' cu atâta violență, încât acesta se năcăj, și vrând să sfârșească mai iute, strigă:

— Cei 20 mii martiri, și înhățând cu amândouă mâinile barba Ovreului, îi o smulse.

acele comune, cu ocaziunea revisiunii rațiunilor bisericesti, care ca un cunoscut prea vrednic, zelos, vechiu luptător naționalist, a sciut să însufle curagiu și energie, adresându-se către micul popor din Goroslău: „Nu te teme, turmă mică și credincioasă, că Dumnezeu te va spori și cu al seu dar te va dărul, numai grijii de școală, de biserică, și țineți la drepturile cuvenite neamului românesc“, cuvinte care au și prins rădăcină în inimile judeului comunal Ioan Popu, a frate-seu Vasiliu, curator primar și în ale altora din a cele comune.

De laudă sunt demni preoții acelor comune, ca Simeon Filip, preotul din Badon și Goroslău, Demetriu Pocola, preotul din Bocșa-română, acesta de pe patul care zace de 4—5 ani, în sanie și pe sus luat, s'a tîrît până la urna de votisare dimpreună cu bine-meritul și veteranul învățator Georgiu Andreiu, cu zelosul Român jude comunal primar și curatorul Vasiliu Cigi, Teodor Crișan și alții. . . . Nu puțin a contribuit și prezența lui Stefan Săbău, preotul Badacinului, ca unul din jurul acela, atras de cunoștința bună a des numitului notar, căpătându-și acesta praxa lîngă părintele preotului Stefan Szabó, care e notar în Arghișat.

Vedeți câtă înrîurintă binefăcătoare și îndemnătoare poate face un protopop energic conducător, și zelul preoților care stau la culmea misiunii lor pe toate căile vieții publice.

Exemplu de imitat pot fi toți aceia, și demni de reputațiunea bună înaintea străinilor și demni mai ales de cunoștința neamului seu.

Călețorul.

Din Lăpușul-unguresc primim plângeri asupra stării școalelor, părăsite din pricină, — serie corespondentul, — că protopopul respectiv nu prea se rupe după treburi școlare.

Eată o parte din scrisoare:

Să crezi, domnule redactor, că școalele din cercul nostru sunt tot pe acea treaptă ca înainte de aceasta cu 100 de ani, stare de plâns, stare de compătimit.

Acele comune curat românești dar' nefericite sunt:

I. Comuna Mașca, așezată în loc frumos, zidire școlară au frumoasă, cu patru odăi, padimentată, azi servește ca locuința unui Jidan sdrențos, învățator nu e ca 'n palmă, salar docențial 80 fl.

II. Peteritea, școala e pustie, învățator nu este.

III. Poiana-Porcului, comună avută, nici școală, nici învățator.

IV. Ineu, locuitorii în stare înfloritoare, nici școală, nici învățator.

V. Borcutul, Dobriținaș, Stoiceni, Costeni, Ungureni, Libotin, Rohia, Suciude-jos, toate comune frumoase, locuitorii se află în stare destul de bunișoară ca să poată susține școale și învățatori diplomați, care comune sunt mici să se asocieze laolaltă ca să poată susține o școală bună, edificiile din comunele acestea parte sunt pustii parte ruinate; eram să uit, chiar în reședința dlui protopresbiter merg trebile întors, în edificiul școlar locuște notarul comunal, învățământul e concretizat unui copilandru, azi ține prelegeri la nenea Ioan, mâne la Toader etc.

Ce a făcut și ce face consistorul nostru școlastic din Sibiu pentru sanarea rēului? Nimica. Ce face dl protopresbiter Cupșa?

Serparul.

CRONICĂ.

Cererea de nulitate în ceea-ce privește verdictul adus în cauza procesului „Tribunei“ s'a înaintat tribunalului din Cluj la 18 c., a doua zi după proces. Între motivele pe care se spriginește cererea de nulitate a procedurii și a verdictului, sînt: a) doi dintre martori (Haller și Szentkirályi) sînt înrușiți: un alt jurat (Fekete Béla) nu avea împliniți 24 ani, ear' un al treilea jurat (Benigni Sámuel) a vorbit, suspendată fiind ședința, cu un domn din public (cu Csákány István). Că jurații n'au știut românește, și talmaciul n'a putut să le interpreteze fidel discursul de apărare al dlui Russu Șirianul, nu s'a mai adus ca motive, aflându-se de prisos, deoarece-acele motive au fost aduse și în procesul dlui Dr. V. Lucaciu. Curia nu le-a luat însă în considerare.

Adrese de felicitare. Din Galați „Tribuna“ a primit următoarea telegramă: „Galați“, 26 Martie. Noua lovitură ce vi-se dă prin osânda dela Cluj, se vă întărească mai mult în a lupta cu asupritorii vostri. Ziua mântuirii nu este departe. Mihailescu Gutza, Anastasiu, Paroniu, Vasilescu, Codrean, Cerchez, Andreescu, Grama, Popa, Vasilescu, Teodorescu, Ciocenu, Petrovici, Scriban, Popa, Munteanu, Pașcanu, Ionescu, Penescu, Cardaș, Gheorgiu, Constantinescu, Burghilea, Nicolescu, Adamescu.

— **Studentii universitari români din Paris**, au trimis domnului I. Russu Șirianul următoarea telegramă: „Paris, 26 Martie. Te felicităm pentru frumoasa Ta cuvântare de apărare în procesul de presă dela Cluj. **Studentii români**“.

— Cu ocazia desbaterii la Cluj a procesului „Tribunei“, apărătorul dl I. Russu Șirianul a primit următoarele telegrame: „Slătina (România). Sîntem cu voi. Cu voi sînt zece milioane de Români. **Comitetul seției Olt al Ligei**“. Din Șiria s'au primit următoarele: „Aprigilor luptători dela „Tribuna“ salutările noastre. **Românii Șirieni**“. Tot cu această ocazie tinerimea universitară română dând un mic banchet, a expedit o telegramă de salutare domnului Dr. Vasile Lucaciu. A doua zi după expedare însă oficiul telegrafic din Cluj cu hârtia nr. 646 a înștiințat pe cei care au iscalit telegrama că „conform §-lui 7 al invoelii internaționale telegrama a fost oprită“. Și se noteze, că textul telegramei era conceput în termeni foarte moderați. Ungurilor le este însă destul să audă numele „Lucaciu“ și îi apucă năbădăile.

Prigoniri. Ni-se scrie: Cărturarii români din Hodac și Ibănești anume: Alexandru Têrnovean, paroch gr.-cat.; Zaharia Lupu, paroch gr.-or.; Demetriu Lupu, învățator gr.-or.; Ioan Mera, învățator gr.-cat.; Dumitru Lupu, proprietar și Isidor Lupu, primar din G.-Hodac, apoi Isidor Suceava și Ioan Cofariu, învățator gr.-or.; Iuliu Mare, învățator gr.-cat.; Nestor Suceava, proprietar și Téky Elek, adj. not. din Ibănești; precum Nicolae Șaza, candidat de notar din Gurghiu, — cu toții sîntem citați pe 28 l. c. n. (în urma unei denunțări mărsave, care a avut de urmare perchisiția domiciliară la unii dintre noi în 21 Ianuarie a. c. însă fără nici un rezultat) înaintea tribunalului din M.-Oșorheiu, ca suspecți pentru agitare contra națiunii maghiare și ținerea de casină în Hodac.

Infamie maghiară. Sub titlul „Valahii contra căsătoriei civile“, „Ellenzék“, nrul dela 23 Martie scrie următoarea batjocură și infamie la adresa Românilor: „E lucru îndeobște cunoscut, că popii valahi cu mare cultură (?) sunt dușmani nempăcați ai ori-și-cărei tendențe liberale a guvernului maghiar și astfel și ai căsătoriei civile; ear' poporul român în prostia sa liniștită urmează credincios pe preoții sei în toate părțile, cu toate-că de cele mai multe-ori nici idee n'are despre importanța principiilor în contra căror preoții sei luptă în numele și cu ajutorul lor. La 20 c. preoții din jurul Albei-Iulia au voit și ei să deie expresie imponentă voinței poporului față cu căsătoria civilă, prostind 3 — 4000 țerani opinări valahi să vină a se sfătui la Alba-Iulia. Durere însă, că bravul primar al orașului, Novák Ferencz, nu a fost de părerea lor și din cauze de ordine publică a oprit adunarea sdrențoșilor“. . . . . Până aci infamia foi maghiare, care în numele ideilor liberale batjocorește un popor întreg pentru-că acesta vrea să țină întruniri spre a-și apăra legile și biserica. Cât sunt de păcătoși!

Dlul Teodor Pop, protopop și președinte al reuniunii învățătorilor din tractul Bradului, pentru dragostea și interesul ce arată causei învățătorești, dl Vasiliu Carpianu, în numele mai multor colegi ai sei îi aduce mulțumiri.

Cas de moarte. Desolații: fii, fiice, nore, gineri, nepoate și nepoți, strănepoate și strănepoți pătruși de cea mai profundă durere anunță pierderea prea iubitului lor tată, socru, bunic și moș *Ioan Manole*, în etate de 94 ani, încetat din viață la 14/26 Martie c., oarele 7 $\frac{1}{2}$ seara. Brașov, în 15/27 Mart. 1893.

Jertfele difteriei. Adânc întristată și nemângăiată familie a dlui Pompiliu St. *Suluț*, proprietar de mine în *Roșia-montană* (Munții-Apuseni), ține a aduce cu durere la cunoștința lumii românești, că morbul *difteria* i-a răpit în timp de 12 zile, din 5 copii, 2 fetițe și 1 băiat, și anume în 13 l. c. pe Constanța în al 5-lea an al etății, în 18 pe Victor în al 4-lea an și în 19 pe Sabina în al 2-lea an, Copilele Emilia de 6 ani, atacată și ea de morbul, și Elvira de 5 săptămâni au scăpat de flagelul nemilos.

Conchemare. Conform decisului adunării generale din anul trecut ținută în Chesinț, — conchemăm adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. din tractul protopopesc al Lipovei“ pe 31 Martie (12 Apr.) a. c., adevă Mercuri după Sf. Paști în comuna Birchiș, la care cu onoare invităm pe p. t. membri și amici ai școlii. Pentru pertractarea lucrărilor am satorit următorul: *program*. Ședința I. 1. La 7 oare dimineața, participare la chemarea „Duchului Sfânt“ și deschiderea adunării generale, ce se va ține în biserica parochială. 2. La 8 oare întrunire în școala dlui învățător N. Vug, pentru ascultarea prelegerii practice ear' după eșirea băieților, va fi conferință didactică asupra prelegerii ținute. 3. La 10 oare întruniri în școala dlui învățător I. Bugarin, pentru ascultarea prelegerii practice, și conferință didactică, ca în punct. 2. 4. După prelegerea practică încassarea taxelor dela membrii reuniunii și înscrierea de membri noi. 5. La 12 oare masă comună. Domnii, care voesc a prânzi la masa comună, sunt poștiți a se însinua, până la 28 Martie (9 Aprilie) la dl învățător Ig. Bugarin în Birkis. 6. La 2 oare după prânz rapoartele: comitetului, cassarului

și bibliotecarului. 7. Alegerea comisiei pentru censurarea rapoartelor. 8. Disertațiunile ce se vor însinua, raportul comisiei din punct. 7 și propuneri diverse. 9. Defigerea timpului și locului adunării viitoare. 10. Alegerea comisiei pentru autentificarea protocolului. 11. Încheierea adunării generale, — și la 5. oare pornire spre Soborșin — la gară. Dat în ședința comitetului reuniunii, ținută în Lipova la 6/18 Mart. 1893. *Voicu Hamsea*, protopop și președinte *Georgiu Iosif*, notar.

Nenorocire sau crimă. Ni-se scrie din *Lunca*: În noaptea de 6 spre 1 Martie, un Moț din Munții-Apuseni mergând către casă, dela tirgul de săptămână din Turda, pe drumul ce duce înspre Câmpeni în munți pe lângă Arieș cu carul încărcat cu bucate și ducând și o femeie din Ofenbaia, în hotarul comunei Lunca și-a slobozit caii ca să-i adepă la un isvor ce este din sus de drum. În vreme-ce el adăpa caii, carul cu femeia rămase pe partea din sus a drumului. Ajungând la isvor, auzi numai o duritură în urma căreia se auziră vre-o câteva strigăte de desperare ale femeii. Alergând să vadă ce e, bietul om a văzut carul cu femeie cu tot rostogolindu-se în furioasele unde ale Arieșului. Nu se știe cine a împins carul Moțului de pe drum în apă, destul că Moțul a rămas fără car, fără 400 litre de bucate și fără 100 chlg. de sare. Până astăzi s'au găsit numai trei saci cu bucate, dar' de femeie și car nici urmă.

Răsboaie fără oameni morți. Un lucrător din Mannheim (Austria) a inventat (născocit) un fel de uniforme pentru soldați, prin care nu poate străbate glonțul. S'au făcut numeroase încercări al căror rezultat a fost foarte bun. Chiar inventatorul îmbrăcat cu invenția sa a stat ca țintă și s'au tras o mulțime de focuri cu puști militare într'insul fără să poată fi rănit. Totodată s'a constatat că chiar și de 25 de pași gloanțele n'au putut pătrunde prin această uniformă; la o distanță mai mică nu s'au făcut încă încercări. Postavul din care sunt făcute uniformele acestea este un fel de compoziție chimică, a cărei rețetă încă n'a voit să o deie la lumină inventatorul. Acum se naște întrebarea de ce învățării se silesc să facă mai bun praful fără fum, când în viitoarele răsboaie nu se va pute omorî nici un om.

Fermecătoarele spaniole. Zilele acestea au fost arestate la Granada două femei pentru o pricină curioasă și abea de crezut în veacul nostru. Amendoauă femeile se ocupau cu aceea ca să împăce din nou pe căsătoriiți certăți. Ele observau mai întâiu, care bărbați trăesc rău cu femeile, apoi se duceau la acestea din urmă spunându-le, că știu un mijloc bun pentru a aduce pe bărbat ear' la datoriile lui de om însurat; în sfârșit, că-l pot face din nou om de treabă. Fermecătoarele operau astfel: ele desbrăcau pe femeie de toate hainele și o puneau pe un pat, în care nu trebuia să se afle nici o perină. Apoi luau o broască și o puneau pe pieptul pacientei. Dacă broasca săria pe partea dinspre inimă, însemna că în curând bărbatul se va împăca, va fi credincios și mai bun chiar ca mai înainte. Dacă broasca săria spre gât era semn că bărbatul își iubește nevasta, dar' numai pentru avere. Când săria broasca spre umărul drept, atunci după spusa fermecătoarelor bărbatul nu se mai întoarce în brațele iubitoare ale femeii sale. Dacă broasca stătea pe loc, nu se știa nimic ce se va întâmpla. După-ce se termina încercarea cu broasca, fermecătoarele luau pe femeie, o întorceau când pe o

parte când pe alta, apoi îi dădeau să bea un fel de beutură făcută de ele. Din ce o fi făcut beutura aceea nu se știe încă bine. Destul însă, că multe femei s'au îmbolnăvit de moarte, Unele, deși le sărise broasca înspre inimă, nu s'au împăcat cu bărbații, ba s'au certat mai rău. Altele s'au împăcat, cu toate-că broasca le sărise spre gât. Femeile păcălite au arătat la poliție pe fermecătoare. Acestea spun, că „operația“ lor e bună și ca să dovedească aceasta au chemat ca martore o mulțime de dame spaniole.

Corăbiile de războiu ale Angliei.

După o depeșă din Londra, lordul admiralității, lord Spencer făcând o comparație între corăbiile de războiu engleze și cele franceze și rusești, a constatat că în privința vaselor de războiu Anglia e superioară celor două puteri. Această superioritate nu va mai exista în 1896/97. În fața acestei împrejurări guvernul britanic se vede îndemnat a înmulți corăbiile de războiu, spre a menține astfel nimbul de prima putere maritimă al Angliei. Cu corăbiile ce se vor mai construi, Marea-Britanie va dispune în 1896/97 de 58 de corăbii de războiu față cu 64 franceze și rusești. În crucișetore va ave Anglia în 1897 62 față cu 40 franceze și rusești.

Un înghițitor de ciasornice. Obiceiurile sau apucăturile nebunilor sunt adese-ori foarte ciudate. Dovadă următorul exemplu. Nu demult a fost transportat la spitalul de nebuni din Filadelfia un om în vîrstă de 37 de ani, care suferia de halucinațiuni (vedea în văzduh ca aievea). Într'o zi vine nevastă-sa la el, ca să-l viziteze. Ea stă cu nebunul de vorbă; pe urmă văzînd că se sfîrșește vremea cât i-se îngăduise să stea acolo, spune bărbatului, că se duce. Nebunul se uită înțâiu lung la ea, apoi se repede la femeie și o apucă de gât. „Cum o să te duci“, strigă el înfuriat, „nu vezi că mai ai dreptul să stai un sfert de cias!“ Femeia se smuncește din mâinile lui și ca să-l liniștească, scoate repede din buzunar un ciasornic de aur și-i arată, că înadever ea avea dreptate. Nebunul nici una nici două ca ciasornicul din mîna femeii și-l înghite într'o clipă. După aceea s'a înfuriat grozav și dacă nu veniau gardienii să-l lege, își sugruma nevasta. Doctorii făcîndu-și operație, au găsit în stomacul lui 3 ciasornice de aur pe care le înghițise de când s'a îmbolnăvit de halucinație. Până acum nu s'a putut afla ce fel și cum se naște astfel de mînie (boală) și cum se poate vindeca.

Posta redacției.

Armonia, Orăștie. Pentru-ca să-ți putem răspunde, ar trebui să știi cine ești. Lucruri de acestea nu se discută cu pseudonimi! La tot cazul, fi încredințat, că dacă facem așa, apoi iubirea și datoria către popor ne îndeamnă să păstrăm acea atitudine. Dacă crezi, că e mai bine cum zici d-ta, scrie aceasta într'un articol, ori scrisoare mai lungă. Așa, în două rînduri, spunînd o părere a d-tale numai, nu poți convinge pe nimeni, nu poți să te socoți că ai adus judecata cea mai bună și cea din — urmă. Ori-cine ai fi!

D-soarei Ana Bogdan, B.-Criștor. Primit. Mulțumim. Se va publica îndată-ce va fi loc.

Dlul Paul Lupan, docent. Același răspuns.

Dlul P. V. în Beiuș. S'a primit. Mulțumiri.

Dlul I. Imbri, faur-lăcătar în *Racoșia*. Înregistrăm cu plăcere bunele sentimente ce nutrești față cu aleșii națiunii noastre și mai ales față cu dl V. Lucaci.

Dlul C. Darabanth. S'a primit. Mulțumiri. Se vor publica îndată-ce va fi loc.

Dlul Sofron Șerban, Cîncu-mare. S'a primit. Cele populare cetite. Se vor publica.

Dlul Ioan Ursuț, Mocra, (comit. Arad). S'au primit. Foarte bune. Se vor publica.

Dlul E. V., învățător pensionat în Lipova. Se va publica.

Dlul I. Ciungara, învățător, *Apoldul-mic.* Se vor publica mai târziu.

Dlul Ioan Biriș German, Galați. Adresați-Vă librarului Schmiecke în Sibiu.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Călinarul economic.

Martie (Mărțișor).

Acasă și în grădină. Dacă nu în curgerea iernii, apoi măcar acum în preajma Sf. Paști, deșeartă locuința până și de armare, icoane, paturi și de toate celelate scule. Curăță pereții, grinda și unghetele de praf (pulbere) și de păiangini și astupă crepăturile și găurile din ziduri cu făină de ghips în amestec cu ulei; în deosebire de var, ghipsul se prinde ușor, se svintă în grabă și ține bine. În laptele de var, cu care spoiești pereții, adaugă și vâpseală vânăta sau verde, care prieste ochilor, în vreme ce varul alb nu le prieste. Într-aceea scutură și bate de praf, afară la soare, așternutul paturilor și indeosebi țoalele (straele), perinile, blanele, desagii și c. l. Pune ciuberele jilăvite, deasemenea donițele (botele) și alte vase de lemn la aer ca să se svinte, apoi le așează în pivniță; altcum se mucegăesc. Mătură pivnița, destupă ferestrele, care peste iarnă ar fi stat infundate, și o curăță bine de păiangini, legumi stricate, scânduri mucedate și de tot ce ar fi pricinuind murdărie, în paguba vinului, laptelui, verzei murate și așa m. d. Nu mânca mămăligă fiartă pe jumătate, fiindcă vatămă sănătatea. Nu îngădul copilor să bea rachiu, nici vin și nici bere; altcum păcătuiești. Dă vitelor nutreț puțin câte puțin, dar adese-ori și curăță eslele de ogrinji și murdării. Adapă-le cu apă stempărată, ear' nu cu apă rece, care ușor dă naștere la boale de rânză (stomac). Așterne vitelor de fătat paie din greu și poartă grije, nu cumva să rabde sete și foame sau să îndure lovituri prin vitele învecinate. Pe seama găinilor pregătește un culcuș anume și nu îngădul să doarmă în șură, deasupra nutrețului, care astfel se murdărește cu pene și găinaț, ceea-ce strică vitelor foarte mult.

Strămută pădureții sau măcar altoii tineri dintr'un loc în altul, de 2—3 ori, în tot atâtea primăveri; urmarea este, că rădăcinile se sporesc cu îmbelșugare. Cu privilegiul cumpărării, dă întâietate altoilor înzestrați cu multe rădăcini ațoase, trunchiuri groase și nu prea lungi și crengi respirate cât mai deopotrivă. Nu cumpăra, sub cuvânt de ieftinătate, pomișori slăbuți, gheboși ca vai de ei, molipsiți de boale și având rădăcini groase, sfirticate și pleșugite de ațoșoare, care ele mijlocesc prinderea și nutrirea pomului. Decât 4 până 5 pomi răi, mai bine 1 bun, fie și scump.

De este să prășești sēmēntă de varză (curechiu) aavea bună, alege 3—4 căpățini foarte mari, indesate, sănătoase și înzestrate cu foi subțirele și rădăcini numeroase, apoi fă un șanț adânc în cutare loc al grădinii și îngroapă căpăținile de prăsilă până oblu cu fața pământului, infundând printre rădăcini țărână din greu. Alege de prăsilă morcovi, pētrînjei și ridichi (târzi) cât mai netede, sănătoase și puternice, ear' nu slăbuțe și crăcănate (rămoase), a căror sēmēntă dă naștere la rădăcini deasemenea slăbuțe și crăcănate. Rupe odraslele subțirele care când se ivește, lăsând să crească un singur cotor frumos care, legat mai târziu de un par scurt împotriva vântului, rodește de minune, tocmai fiindcă e singur. Decât prăsilă isbită eac'ășa, mai înțelepțește vei purcede cumpărând pe bani sēmēnta trebuitoare, firește, de soiul cel mai bun.

În viie și la câmp. Prășește nouele vițe nu cu ajutorul așa numiților butași (jancuri, jencuri, lurgeri, homlitași), care obosesc tulpina-mamă și ajung să rodească abia într'un târziu, ci prin sade, eată cum: iei coarde (curpeni, lăstare, mlădițe, loze) frumoase și le tai în bucăți de câte 30—40 centimetri (cam o urmă). Pregătirea însăși o faci trăgând cu un cosor ager tocmai curmeziș pe sub mugur, apoi costiš deasupra mugurului aflător la vârful sadei. Îngropate fiind în grădină într'un pământ mănos și scormonit foarte adânc așa încât abia să se zărească virfurile lor, sadele pregătite în chipul arătat se prind ușor și capătă rădăcini din greu. După doi ani strămută sadele airea. Într-aceea ține pământul dintre ele în curățenie desovrșită. Sădite apoi în viie, la vârsta de 3—4 ani, vițele prășite din sade înaintează repede și rodesc în anul ce urmează. Repetind dar' prășirea din sade, fie și la 3 ani odată, întotdeauna vei ave cu ce să înlocuești tulpinele prea bătrâne sau de soi prost.

În lipsa de nutreț mai bun, dă vitelor ogrinji, coceni (păși) de cucuruz, paie tăietate în amestec cu apă, sare, țărțe sau altceva, dar' nu le sili să pască câtă vreme nu s'a dus bruma de pe ierburi. Având de a face cu livezi (fēnațe, rīturi) bāntuite de umezeală, trage șanțuri pentru scurgerea apei de prisos. Din nou te sfātuim: risipe gunoiul cărat fără zăbavă. Nu uita zicala atât de nimerită:

Ochiul stăpânului îngrășe boul!

Reuniunea agricolă română din Sibiu.

III.

În nrul premergător am cercat să arătăm mersul „Întrunirilor agricole“ și înriurirea lor atât de rodnică și bine-făcătoare.

O lucrare economică nu mai puțin însemnată au fost și sînt „Expozițiile de vite“ care, începînd din 1890, se țin an de an, de sine înțeles, la fața locului, când în o parte când într'alta a comitatului Sibiu. Ântăietate s'a dat negreșit comunelor care, stănd oare-cum la îndemână, să atragă și pe economii din satele vecine cu vitele lor.

Nu bucuros întindem vorba. Avem însă temerea, nu cumva spusele în treacăt să îngreuneze înțelegerea, fie și numai a cetitorilor mai puțin îndemnatici. O scurtă deslușire, așa credem, va ajunge. A strînge fruntea vitelor din cutare ținut la un loc și a incununa cu laude și daruri în bani, în fața obștiei, pe cei mai vrednici prășitori drept rēsplată pentru stăruința și cumiția dovedită, a îndemna pe ceilalți să facă și ei asemenea și a grăbi astfel propășirea economiei vitelor, — eată scopul ce se urmărește prin așa numitele Expoziții de vite. Trecînd acum la adecă, vom arăta pe scurt mersul, apoi isprăvile celei dintăiu Expoziții ținute la 21 Aprilie 1890 în comuna atât de mare și harnică Rēsinar. La această Expoziție au fost învitați să iee parte cu vitele lor atât Rēsinareni cât și economii din comunele Poplaca, Gura-riului și Orlat.

Pentru-ca oamenii să aibă când să-și „pregătească“ vitele, comitetul Reuniunii a ținut să vestească ziua Expoziției cu peste trei luni mai nainte. Într-aceea membrii comitetului au lucrat cu înțetire, dănd povețe în scris și prin graiu viu și înduplecând pe unii și pe alții dintre fruntași să iee parte la această luptă pacinică. Și pentru de a lămuri mulțimea, comitetul a ținut o „Întrunire agricolă“ în Gura-riului, unde s'a vorbit înadins și amēnunțit asupra Expoziției ce ave să urmeze.

În dimineața Expoziției, larga curte a hotelului comunal înfățișa priveliștea unui ocol mare-mare, înzestrat de giur împregiur cu tăblițe și lăstari pe seama vitelor. Cu mult înainte de oara cuvenită se putea vedea o mișcare neobișnuită. Mulțime de oameni vedeai alergând înspre hotel, cu și fără vite. Căci lucru firesc: cine s'ar fi putut răbda să nu iee parte, fie și numai cu ochii, la un lucru nemai-pomenit cum a fost pentru Rēsinareni cea dintăiu Expoziție de vite! Destul că în scurtă vreme, Expoziția era indesuită, parte de vite parte și mai ales de oameni îmbrăcați sērbătorește și stănd de vorbă cete-cete. Nu treci mult și eată că se ivește presidentul însoțit de cărmacii Reuniunii și de membrii „juriului“. Astfel se numește comitetul alcătuit din 10 jurați și avēnd menirea să examineze și să prețuească vitele expuse una câte una, apoi să iee hotăriri, pentru care dintre aceste vite ce dar în bani să se încuviințeze. Pentru a nu fi bănuț de părtinire, juriul era înadins alcătuit mai numai din economii străini, aleși așa zicēnd pe sprānceană. Un comitet local fusese însărcinat cu întocmirea Expoziției, cu împărțirea după fel a vitelor și purtarea unei condice, cuprinzēnd numărul, vârsta și felul vitelor, numele stăpānilor și așa m. d. Luānd în primire această condică, membrii juriului au examinat vitele pe rînd și cu deamēruntul. Examinarea a ținut aproape 3 oare. După aceea juriul s'a retras într'o chilie pentru a se rostî din nou și fără încungiur. Consfātuirea a dăinuit și ea aproape 3 oare. Căci din cei 10 prețuitori fiecare era volnic să dovedească temeinicia vederilor sale, să încuviințeze sau să rēsțoarne prin dovezi pārerile altora și să pună votul sēu în cumpēna prețuiri.

Pe temeul voturilor date s'a întocmit o listă, în care erau petrecute vitele vrednice de „premiat“. Astfel se zice despre vitele, pentru care se împărțășesc cu „premiu“, adecă cu daruri în bani, cei-ce le-au prășit și le stăpānesc.

Marea mulțime, care într-aceea se grāmădise în ocolul Expoziției, aștepta cu cel mai viu neastēmpēr să vadă și să audă, care dintre vitele expuse a fost prețuită și indeosebi care dintre prășitori cu ce dar se va împărțăși. Fiecare se simția îndemnat să prevestească biruința ce s'ar fi cuvenind unuia și altuia și toți ar fi voit să afe

cu o clipă mai înainte hotărârile juriului tainic și neînduplecat. Dar' în sfârșit eată că se ivesc cărmacii Reuniunii și membrii juriului în frunte cu presidentul care, ținând amână un săculeț zângănitor, ocupă loc după masă, în fața obștiei. Șoaptele și larma mai de dinaori se potolesc ca prin farmec. Acum se ridică presidentul și cuvintează despre Expoziția de vite în curgere peste tot, apoi despre care vite de prăsilă ce însușiri ar trebui să aibă, despre hrana priincioasă vitelor, despre îngrijirile la care ar trebui supuse, despre foloasele ținerii vitelor în curățenie, despre grajduri și așa m. d. Se înțelege, că presidentul n'a uitat a rostii călduroase laude pentru care au strălucit la Expoziție cu vite frumoase, bine hrănite și de neam ales. Îndemnând apoi și pe unii și pe alții la muncă și bărbăție, la grije neadormită și împreună lucrare frățească, presidentul sfârșește prin a destăinuî numele fericitului, care vrednic s'a arătat de cinstea cea mai înaltă: premiul dintâiu. La invitarea presidentului, fericitul se apropie vesel și sprinten de masa „domnească” și ia în primire arginții sclipicioși între strigăte puternice de „să trăească!” Urmează ceilalți prăsitori, aproape toți, firește care când îi vine rindul. Chiar și cei mai săraci se bucură nu atât de bani, cât mai ales de cinstea biruinței în fața obștiei.

Precum airea așa și la Rășinari, sərbarea împărțirii premiilor a fost însoțită de un prânz comun, care a întrunit mulțime de oaspeți și fruntași din comună, alătura cu toți cărmacii Expoziției atât de isbutite.

Înadins am descris mersul Expoziției din Rășinari, una tocmai pentru de a face și altora cunoscută purcederea urmată, alta pentru-că această Expoziție poate servi ca pildă despre cum au fost Expozițiile, pe care Reuniunea le-a ținut aiurea, în anii următori. Trecând dar' sub tăcere mersul celorlalte Expoziții, vom țermuri spusele la înșirarea pe scurt a faptelor ce urmează.

În ce privește Expoziția din Rășinari mai avem să adaugem, că au fost expuse cu totul 106 capete de vită, anume 8 tauri, 27 vaci și 11 vițeii, juninci și junci cum și 11 berbeci, 34 oi, 9 noatini și 6 miei. Premii s'au împărțit în număr de 26 la tot atâția economi de vite. Premiile au fost de câte 4, 3, 2 și 1 fl. în argint. Cu totul s'a împărțit suma de 63 fl.

A doua Expoziție de vite s'a ținut la 7 Maiu 1891 în comuna Tilișca, unde au fost invitați să iee parte și economii nostri din comunele învecinate Căcova, Sibiel, Săcel, Vale, Seliște, Galeș, Rod, Acillu și Mag. Expuse au fost cu totul 186 capete, anume 4 tauri, 17 vaci, 11 junci, juninci și tăurenci și 11 vițeii cum și 28 berbeci, 65 oi cu miei și 50 noatini și noatine. Cu premii de câte 5, 4, 3, 2 și 1 fl. au fost împărțâșiți

24 inși. Suma întreagă a premiilor face 65 fl. Aci este locul să spunem, că Expoziția din Tilișca a fost mai presus de a Rășinarilor, mai ales în ce privește vacile, junincile și tăurencii. În deosebire de expoziția din Rășinari, unde se aflau numeroase oi stogoșe, la Tilișca s'au expus mai numai oi bărsane, așadar' oi de rind, deși altcum mari și frumoase. Acest neajuns a fost cu prisos răsplătit prin faptul, că la Tilișca au fost expuse multe corciri de vite din vestitul soi numit „Pintgău”.

În toamna anului 1892 s'a ținut la Avrig a treia Expoziție de vite, ear' în anul de față se va ține a patra în comuna Pianul-romănesc. Darea de seamă pe anul 1892, reamintim, încă nu s'a publicat. Rămâne dar' să vorbim despre a treia și a patra Expoziție la timpul seu.

„Toate ca toate”, vor zice unii dintre cetitorii nostri, „însă care e noima Expozițiilor de vite și unde trebuie căutat folosul lor?”

Eată unde:

În scopul de a căpăta premii și a străluci astfel în fața obștiei, mulțime de economi se simt îndemnați să hrănească și să adape vitele în regulă, să le țasăle, să le curățe cu peria și să le spele chiar, să le adăpostească împotriva gerului, să le apere de boale, pe scurt, să grijească vitele mult mai bine ca de obicei. Când cu Expoziția însași, economii au cel mai nimerit privilegiu să vadă la un loc fruntea vitelor din întreg ținutul, să facă asemănări și să deosebească prăsila bună de cea proastă, să iee pildă dela prăsitorii iscusiți, să se sfătuească împreună, să cumpere vite aievea bune de prăsilă, să învețe a cunoaște, care vită de prăsilă ce însușiri ar trebui să întrunească, la ce îngrijiri ar trebui vitele supuse, când și cum ar trebui nutrite și așa m. d. Și cunoștințele astfel dobândite, oare nu se vor întipări cu litere neperitoare în mintea și inima economilor nostri? Oare povețele date prin cărmacii Reuniunii nu vor aduce roade în viitor? Oare nu vor începe, unul azi altul mâne, să purceadă cu mai multă îngrijire în alegerea și ținerea vitelor de prăsilă? În deosebi băieții și junii nostri, așadar' fiitorii economi, oare nu se vor însufleți și ei văzând biruința economilor premiați, oare nu vor apuca pe căile înaintașilor vrednici de urmat? Pentru oamenii cumiți și prevăzători, răspunsul nu poate fi îndoelnic. Destul că prin Expozițiile de vite, Reuniunea noastră agricolă, hotărât că este pe cale de a urni propășirea în economia vitelor.

D. Comșa.

Din stupărit.

I. Să cunoaștem albinele!

Dacă are omul să umble pe locuri necunoscute, trebuie să întrebe la tot pasul pe unul și pe altul că: încătrău să apuce și pe unde să-și urmeze drumul, pentru-

ca să nu ajungă pe căi rătăcite și să nu se poticnească.

Dacă plugarul voește să lucre mai cu spor în ale economiei și așa spre înlesnire își cumpără un plug mai bun, ori o mașină de tăiat paie, fân, napi și altele, el de bună-seamă, trebuie să învețe mai întâiu a umbla cu unealta cea nouă și a o cunoaște cum se cade, pentru a o pute întrebuința cu folos.

Ori-ce lucru trebuie să-l cunoaștem cu temei, că numai așa vom pute trage din el tot folosul, care e cu puțință a-l trage.

Acest adevăr se potrivește și la stupărit.

Am văzut în numărul 9 al acestei gazete, că albinele sunt de mare folos. Dar' folosul cel mai mare nu-l putem ave dela albine decât numai dacă le vom cunoaște mai de aproape. Că așa, cum le cunosc stuparii nostri de pe la sate, nu ajunge.

Știu stuparii îmbetrâniți în umblarea cu albinele și ei zic că n'au văzut încă matcă. Și cei mai mulți stuparii sunt, precum cred, ca și cei, pe care îi cunosc eu. Ei, apoi cu astfel de stuparii, care nici matca n'o cunosc, decât doară din auzite, stupăritul nu poate înainta. Vorbă scurtă: să vedem să cunoaștem albinele, dacă e să avem folos cât mai mare dela ele.

Albinele nu trăesc câte una, singure ca cucul, ci ele trăesc în societăți (însoțiri) mai mari ori mai mici. Aceste societăți de albine le numim *stupi*.

Fiecare stup sănătos trebuie să aibă:

1. *Oregină* (împărăteasă sau matcă);
2. Un număr mare de *albine lucrătoare* și
3. Pe vremea roitului, vara, și un număr de *trântori*.

II. Regina.

Regina este mama stupului, pentru-că ea singură în un stup sănătos depune (lasă din sine) ouăle, din care se prăsesc regine, albine lucrătoare și trântori.

Ea se poate foarte ușor cunoaște dintre celelalte albine, pentru-că are un corp (trup) mai mare, mai lung decât trântorii și decât albinele lucrătoare. Picioarele sale sunt lungi și galbene. Aripile îi sunt scurte și înguste; ele îi acoper numai jumătate din lungimea corpului. Până când e nefructificată (n'are ouă în sine), partea din dărăt a corpului e ascuțită. Mișcările ei atunci sunt iuți. Când e fructificată (după-ce a luat ouă) partea din dărăt a corpului e groasă și umflată. Din pricina aceasta ea se pare, că numai se țirte încet și cu băgare de seamă peste faguri.

Regina ajunge o vîrstă de 3—5 ani. În anii dintâiu are o culoare (față) gălbie-deschisă. În anii din urmă culoarea devine (se face) negrie. Aceasta vine de acolo, că corpul ei e acoperit peste tot cu peri foarte fini; ear' acești peri spre

bêtrânețe se tocesc și așa prin tocire li-se schimbă și culoarea.

Regina se produce (se prășește) tot din acelaș fel de ou, din care se produce și albina lucrătoare.

Din oul fructificat (care a fost cocoșit), depus de o regină, se desvoaltă (se face) în vreme de 8 zile o larvă (omidă) în formă de verme. Aceea este hrănită cu îmbelșugare în vreme de 6 zile, din cele 8, cu cea mai aleasă miere și așa în a 9-a zi ea se închide în căsulia sa de matcă (celulă), care este de mărimea unei ghinde și stă cu vârful în jos. La 7 sau 8 zile dela închiderea ei în căsuliie, adecă atunci când au trecut 16 până în 17 zile dela depunerea oului, ese o regină nefructificată, care cu fălcile ei cele tăietoare, taie în formă rotundă coperișul celulei.

După 2 până în 3 zile regina este harnică de a sbura și atunci, dacă e vremea frumoasă și fără vânt, ese din coșniță și zboară pe afară. Eșirea se întâmplă cam dela 12 ciasuri dela amezai și până la 5 ciasuri după amezai. Sborul acesta ține până când 'i-se dă privilegiul de a se împreuna (împărechia) cu un trântor. Împărechierea nici-odată nu se întâmplă în coșniță, ci totdeauna sus în aer.

Împreunarea ei cu trântorul ține până când casa, în care primește ea sămënța bărbătească dela trântor, se umple de tot cu sămënță. Sămënța odată primită îi ajunge pentru toată vieța; ea nu mai are trebuință de o altă împărechiere.

Trântorul cu privilegiul împreunării se prăpădește.

După-ce regina a scăpat de trântor, se întoarce ear' în coșnița sa și după 2 sau 3 zile dela (împreunare fructificare) începe a oua.

Ea apoi nu-'și mai părăsește coșnița, decât atunci când ese cu roiul.

Celulele sau căsuliile de matcă, după-cum de sine se pricepe, albinele lucrătoare le fac încă înainte de a depune regina ou în ele. Apoi, cum s'a zis mai sus, oul, care îl depune regina în căsulia de albine lucrătoare, nu se deschilînește de cel care îl depune în căsulia de regină. Acest fel de ouă trebuie să fie fructificate.

De aci urmează, că din, ouă care regina le-a depus în căsuliile de albine lucrătoare, încă se pot crește regine. Ba se pot crește chiar și din larve, care nu sânt încă de 6 zile; ceea-ce se poate cunoaște de pe aceea, că larva n'a crescut așa de tare ca să umple de tot celula de albine lucrătoare. *Ear' creșterea reginei din ouă sau larve, care sânt depuse în celule de albine lucrătoare, este un lucru foarte însemnat în stupărit.* Pentru-că, dacă unui stup 'i-s'a prăpădit regina și 'i-se dă un fagur de albine lucrătoare cu ouă și larve, care n'au ajuns la 6 zile, albinele lucrătoare peste noapte schimbă una sau mai multe

din celulele de albine lucrătoare în celule de regine, făcându adecă celulele mai mari: le dau larvelor din acele celule hrană potrivită, adecă de cea mai bună, cum nu se dă nici albinelor lucrătoare nici trântorilor, și așa în a 16 ori 17 zi, socotind vremea dela ziua în care regina a depus oul, ese din ele regine. Ear' prin această lucrare, care nu e așa grea de isprăvit, își poate scăpa stuparul mulți stupi de perire.

Regina în cei dintâii 2 ani e atât de roditoare, încât în lunile de vară ale acelor ani, depune și până la 3000 de ouă pe zi. În anii următori devine tot mai puțin roditoare, până 'i se gată sămënța. Ea mai ouă și după aceea, dar' ouăle acelea sânt nefructificate și din ele se prășesc numai trântori. De aceea e bine, ba chiar e neîncungiurat de lipsă, ca la trei ani regina cea bêtrână să fie prăpădită și omul să poarte de grije, ca stupul să-'și capete altă regină tină.

Din câte s'au zis aci despre regină, se poate vedea, că un stupar luminat la minte trebuie, să cetească, să întrebe pe alții mai știutori din apropiere, să se uite ce fac alții mai pățiți ca el, ba se mai cerce și el câte ceva, că numai așa își va putea înmulți cunoștințele sale despre stupărit.

Că din câte a cetit aici despre regină, un stupar începător nu s'a putut lumina deajuns, e adevărat. Ei, dar' lumina nu vine deodată. Despre regină se pot scrie cărți întregi.

Noi însă lucrurile nelămurite aici de ajuns despre regină le vom lămurii mai târziu. Pentru astă-dată fie deajuns cu atâta. În nr. viitor o să vorbim despre albinele lucrătoare. r. s.

Infrurirea binefăcătoare a pădurilor.

Pădurile păstrează îndelungat căldura primită. Peste noapte, această căldură se revarsă și în afară așa că viile, pometurile și grădinile învecinate rămân încățva scutite de răceală și brumă. Dimpotrivă peste zi, pădurile revarsă răcoare, potolind astfel arșița nepriincioasă împregiurimii. Pădurile atrag negurile, roaua și umezeala peste tot și înlesnesc astfel formarea de nouri și ploii. În adevăr, ținuturile bogate în păduri rare-ori pătinesc de secetă și uscăciune. Un alt folos datorit pădurilor este că frâng puterea vijeliilor și mijlocesc abaterea grindinei (petrii) și rupturilor de nouri atât de stricăcioase. Dealurile împădurite servesc ca adăpost binevenit în contra vânturilor aspre dela Mează-noapte, și Mează-noapte-apus. Aceasta se poate zice mai ales despre pădurile aflătoare pe creștele munților. Pădurile înghit așa zicând o parte mare din apa plovoaielor, întârziind astfel scurgerea grabnică a pârăelor, scutind coastele de surpături și câmpurile de nămoliri păgubitoare.

Pe lângă că ne îmbie cu lemne de foc și de lucru, cu ghinde și jir, cu isvoare și iarbă, cu scoarță de argăsit și cărbuni de ars, cu smeură și multe alte bunătăți — după-cum am văzut, pădurile au o puternică și binefăcătoare înfrurire până și asupra ținuturilor mai îndepărtate. Avem dar' cuvânt să stăruim pentru crățarea pădurilor.

Rosmarinul.

Cine nu cunoaște această floare atât de răspândită? Rosmarinul se cultivă de dragul mirosului plăcut. O însușire prețioasă este, că e foarte răbduriu și pururea verde, că se împacă cu aproape ori-ce fel de pământ, și sădit airea, se prinde cu înlesnire. Este deci o floare oare-cum înadins menită pe seamă țeranilor. Rosmarinul se prășește prin rămurele, care ținute fiind în pământ la umbră, se înrădăcinează după câteva săptămâni. Umbra prieste rosmarinului mai bine decât arșița soarelui. Pentru a dobândi rosmarini stufoși de forma oului, ne punem și ciupim, acum primăvara, vârfulurile mlădițelor cu unghiile, nu însă și vârful cotorului mijlociu. Din mlădițele ciupite vor isvorii numeroase odrasle, care alcătuesc împreună un mândru pomisor stufos și regulat. Chiar și rosmarinii tineri ar trebui ciupiți. Prin îngrășarea cu gunoiu foarte putred și mai ales prin strămutarea în oale cu pământ bun de flori, în fiecare primăvară, rosmarinul se desvoaltă neasămănat mai tare ca de obicei. Peste iarnă ar trebui păstrat undeva la răcoare, d. e. într'o pivniță luminoasă. Căci iernat fiind la căldură, el perde frunzele și tânjește. Rosmarinul se va uda numai când și când, umezeala multă fiindu-'i vătămătoare.

Clocitoare măiestrite în Egipt.

Prin cercări isbutite s'a dovedit că, supuse fiind unei călduri măiestrite, ouăle clocesc și dau naștere la pui îndeplin dezvoltăți. Ceea-ce însă puținii vor fi știind este, că clocirea măiestrită se datorește vechilor Faraoni din Egipt. Dar' chiar și Egiptenii de astăzi se îndeletnicesc cu această măiestrie bănoasă. În scopul clocirii măiestrite la soare, ei au întocmiri zidite anume. Una din aceste clădiri este făcută din cărămizi și măsoară 22 metri în lungime, 18 metri în lărgime; înălțimea e de 5 metri. Clădirea e împărțită în 12 chilii destoinice a primii 90.000 de ouă la clocit. În timpul verei, care în Egipt este neasemuit de caldă, se îndeplinesc 3 clocituri. Ouăle puse la clocit în număr de 270.000 dau naștere la vre-o 234.000 de pui. Socotind în banii nostri, 12 ouă costă în Egipt abia 13 cr., în vreme-ce 12 pui mititei se vând cu prețul de 35—50 cr. Cărnuirea este încredințată unui singur om care, ajutat de un copil, nu are decât să mențină o căldură

statornică de 36 grade, se întoarce ouăle la câte 5—6 oare odată și în sfârșit se scoată puii din găoci. Cu chipul acesta se clocesc în Egipt an de an vre-o 75 milioane ouă de găină. Pentru tot atâtea ouă ar fi trebuință de peste 3 milioane cloște (cloce).

Mijloc de a păstra racii vii.

Pentru a păstra racii vii, mai multe zile, purcedem astfel: Punem racii vii într-o corfă sau într-o lădiță găurită, îi presărăm cu țerită de grâu și-i acoperim cu urzici, lăsându-i să stea în pivniță sau airea la răcoare.

Cum se pot scoate din haine petele de grăsime?

Pentru a scoate din haine petele de grăsime vedem întrebându-se mijloace fel și fel. Un practic mijloc este să topim în apă o mică cățătime de potasă, numită și potaș (un fel de sare), adăugând apoi o lămâie tăiată în bucăți mici. După ce a stat 2 zile, apa gătită astfel se pune într-o sticlă, care se astupă bine.

Improtiva spargerii păharelor.

De multe-ori se întâmplă, că turnând ceva ferbinte sau fert în clocote în păharele de sticlă (glaje), acestea creapă numai decât, mai ales fiind păharul rece. Pentru de a feri păharele de spargere, ajunge să așezăm păharul cu fundul pe pământ și să turnăm fără a-l ține cu mâna.

Leac improtiva răcelei.

Când ne răcim la gât și gâlcile se umflă, eată cum ar trebui să purcedem: Seara înainte de culcare se înfașură gâtul cu un ștergar (chindeu) udat cu apă rece dar' bine stors, apoi se înfașură peste el un alt ștergar uscat. Urmând astfel, durerea se potolește și gâlcile se desumflă, de cumva nu ne-am fost răcit din seamă afară.

Mijloc pentru a desvêța caii să svîrle.

Se atîrnă dinapoia calului de o fune (frînghie) aninată de grindă un sac plin cu bucățele de lemne, astfel ca să-i atingă coapsele picioarelor dinapoi. Calul dând înapoi, atinge sacul atîrnat și începe a svîrli; văzînd că svîrliturile lui nu-l ajută la nimic, se retrage și încetează de a mai svîrli. Repetînd aceasta de mai multe-ori, caii perd acest nărav.

Știri economice.

Primirea mînzelor la pășunea comitatului Sibiiu. Comisiunea pentru prăsirea vitelor comitatului Sibiiu împărtășește condițiile pentru primirea mînzelor la pășunea comitatului. Condițiile sînt: 1. La pășune vor fi primite numai mînze (nu și mîanzi) de unu, doi și trei ani de ale locuitorilor din comitat. Mîanzi nu vor fi primiți în estan 2. Cine doarește să-și dea mînzele la pășune trebuie să înștiințeze despre aceasta primăria comunei sale până la 3 Aprilie c. n. 3. Supravegherea și conducerea pășunii sînt încredințate

unui comitet de 7 inși, care se alege în fiecare an din sinul comisiunii comitatense pentru prăsirea vitelor. 4. Primirea mînzelor se face prin acest comitet dela 20—23 Aprilie c. n. pe locul de pășune din anul trecut (la Țiglarie), unde vor fi vizitate mai înainte de cătră medicul veterinar și apoi luate în primire de cătră economul destinat pentru aceasta și predate păstorilor 5. Timpul pășunii se începe în estan la 20 Apr. v. și durează până în Noemvrie. 6. Taxele de plătit se statorcesc pentru anul acesta astfel: a) pentru o mînză de un an 7 fl., b) pentru una de doi ani 8 și c) pentru una de trei ani 9 fl. Taxele sînt a se plăti jumătate îndată la primire, ear' cealaltă jumătate înainte de aducerea mînzei dela pășune. Dacă luarea mînzei dela pășune se întîmplă înainte de trecerea sorocului amintit, întîmple-se aceasta din ori-ce pricină, taxa trebuie plătită întregă. 7. Îmbolnăvindu-se greu mînza, proprietarul va fi îndată înștiințat despre aceasta. Până la venirea proprietarului după mînză, aceasta se va osebi și va fi lecută prin medic. 8. Ducerea mînzei dela pășune înainte de sorocul amintit mai sus, trebuie mai înainte înștiințată economului. 9. Păstorii garantează cu averea lor pentru furturi sau vătămări întîmplate din vina lor. 10. Nu este îngăduit a duce mînzele înainte de 9 oare seara la ocol și 2 oare înainte de a se crepa de ziuă trebuie să fie la pășune.

Publicînd această înștiințare în „Foia Poporului”, sfătuim pe economii români din comitatul Sibiiului să trimită și dînșii mînzele la pășunea amintită.

Starea sîmînturilor în țeara noastră.

După știrile sosite la ministerul de agricultură, starea sîmînturilor pe timpul din 21 Februarie până la 6 Martie este următoarea: În urma vijeliilor și gerului, cum și a zăpezii imbelșugate, de care a fost bîntuit mai cu seamă Ardealul, sîmînturile au stat locului și pe alocurea au pătimit încâtva, îngălbînîndu-se. Pagube mai mari s'au întîmplat în comitatele dela mează-noapte și apus, așa dar' unde nu se află Români. Între altele a pătimit grănele în comitatul Timișului (Timișoarei). Rapița a pătimit și ea în mai multe comitate, deasemenea orzul și mazărichea de toamnă. De altmîntrelea, starea peste tot este mulțumitoare.

Sîmînturile în România. În ce privește starea sîmînturilor în România, marea gazetă din Budapesta „Pester Lloyd” a primit din București o dare de seamă, din care scoatem următoarele:

Topirea zăpezii s'a întîmplat în cele mai priincioase împregiurări. Noptilor răci ce au urmat zilelor calde este a se mulțumi, că primejdia vîrsărilor de apă s'a mărginit la câteva sate și orașe din județele Ialomița și Vaslui. Deși foarte multă, zăpada nu a căsunat pagube mai mari nici nu s'au adevărit veștile rele de mai înainte. După știrile mai proaspete, sosite la ministerul de agricultură, starea sîmînturilor și îndeosebi a grănelor și rapiței este foarte priincioasă. Urmînd vreme cât de cât bună, sîmînturile vor lua o dezvoltare neobișnuită. Fiindcă în toamna trecută din pricina secetei, mult terem a fost rămas nesîmînat cu grâu, acest teren destul de mare va trebui să se samene acum în primăvară.

Tîrg de sîptemîna în Zernești.

Ministrul ung. de comerț a încuviințat cererea de a se ține în comuna Zernești, comitatul Făgărașului, tîrg de sîptemîna în fiecare Joe, fără a se solvi taxe pentru loc.

Cea dintîiu fabrică română de bere. Gazetele din România aduc știrea, că dl Marinescu Bragadir, cunoscutul mare industriaș român, a înființat la Bragadir o fabrică de bere. Toți câți au beut din ea spun, că ar fi berea cea mai bună din câte se pregătesc în România. Ea se poate măsura, zic ei, cu vestita bere de Pilsen.

Cultura inului și a cănepei în România. Ministrul român de agricultură, în dorința de a îmbunătăți prăsila inului și a cănepei, a tocmit în anul acesta 1500 chilograme de sîmîntă de cănepă din Germania și tot atîta sîmîntă de in din Riga, firește soiul cel mai ales. O parte din această sîmîntă se va vinde economilor avuți cu prețuri mici, ear' cealaltă parte se va da țeranilor de geaba. — Ministrul nostru de agricultură cheltuește și el bani grei pentru sîmînte aduse din străinătate. Când e vorba să dăm bani, tovarășii sîntem cu Ungurii, dar' ca să capete și Românii sîmîntă de geaba, alătura cu Ungurii, nici po-mană!

Măsuri improtiva boalelor lipicioase de vite.

În ministerul ung. de agricultură se află în pregătire o lege, care țintește la asigurarea obligativă (cu de-asila) a vitelor din țeara întregă. Vorba este de a sil pe toți economii de vite să plătească o taxă, a bună-seama destul de mare. Din aceste taxe se va înființa o fundație uriașă, ca astfel ministerul să aibă de unde să despăgubească în bani pe economii, ale căror vite vor fi ucise pe dată-ce s'ar adevări, că sînt molipsite de cutare boală lipicioasă. Scopul urmărit este mai ales a despăgubi pe economii din Ungaria-de-mează-noapte, unde bîntue în mare măsură boala lipicioasă de plumăni între vite. Cu începere de vre-o 2 sîptemîni încoace, uciderea vitelor bolnave în comitatele Șaroș și Trencin se află în curgere și despăgubirile urmează numai decât. Prin legea ce se va făuri, economii nostri vor fi ișiți să plătească din greu, mai ales pe seama — altora! Căci în comitatele locuite de Români, boala lipicioasă de plumăni este necunoscută.

Un trandafir uriaș se află în orașul francez Toulon (cetește Tulon), prăsit în anul 1813, așadar înainte cu vre-o 80 ani. Trunchiul acestui trandafir are grosimea unui om spătos și crengile ocupă un părete de peste 24 metri lat și 5 m. înalt. Florile se ivesc primăvara, adese în număr de vre-o 60.000.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 15. Aș dori să-mi procur o carte germană, în care stupăritul, cu care mă ocup bucuros, să fie tratat cu deamăruntul, fiindcă posed vre-o câteva cărți mici, în care însă nu se vorbește de albine pe larg, cum aș ave trebuință. Vă rog deci să-mi faceți cunoscut titlul unei cărți germane de soiul amintit. Presupun cu oare-care siguranță, că în limba noastră nu s'au publicat asupra stupăritului decât cărți pe scurt.

I B., protopop.

Răspuns. Presupunerea e întemeiată. Dintre sutele de cărți germane în ale stupăritului, cea mai amănunțită și completă este negreșit: „Die Biene” de A. v. Berlepsch. Prețul este de 1 fl. 50 cr. Procurarea se poate face prin ori-ce librar.

Posta redacției.

Dni I. O. în V. Obiectul în sine este de interes netăgăduit, numai că expunerea este lăncedă și prea deșirată. Așa dar' cel mult în prescurtare. Cu altă ocaziune, reamintim: scurt și cuprinzător. Căci: „Vorbă multă sărăcia omului”.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Duminică, 21 Martie: Cernatul-de-jos, Olpret, Hab magiul-mare, Sânta-Maria.

Marti, 23 Martie: Ciachi-Gârben.

Mercuri, 24 Martie: Fumloc, Darolf.

Joi, 25 Martie: Hidalmas, Viștea-de-jos, Betlean, Hagymás-Lapos, Ila, Egerhat.

Vineri, 26 Martie: Sabad, Uioara-de-Murș.

Sâmbătă, 27 Martie: Sânta-Măria-de-peatră, Turda, Biertan.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 18 Martie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 4.90 până 5.50, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.— până 4.60, săcară 70 până 74 chilo fl. 3.10 până 3.5, orz 62 până 66 chilo fl. 2.80 până 3.10, ovės 42 până 48 chilo fl. 1.80 până 2.15 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 2.80 până 3.10, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60, sămēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 6.—, mazēre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pāsāt grāu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.60, făină nr. 3 fl. 13.80, făină nr. 5 fl. 10.80, slāninā 100 chilo fl. 52.— până 55.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, sāpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.3) până 1.60, cânepā fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, spirt p. 100 L. % 55 până 57 cr., carnea de vitā chilo 46 cr. până 62, carnea de vițel 56 până 70 cr., carnea de porc 42 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Făgăraș, 18 Mart. v. Grāu hectolitru. fl. 5.20 până 5.60; grāu mestecat fl. 4.— până 4.60 săcarā fl. 3.— până fl. 3.30; orz fl. 2.40 până fl. 3.—; ovės fl. 1.70 până fl. 1.80; cucuruz fl. 2.80 până fl. 3.—; mazēre fl. 5.— până fl. 6.— fasole fl. 3.50 până fl. 4.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sămēnță de cânepā fl. 5.— până fl. 6.— sămēnță de in fl. 8 — 9.—; cartofi fl. 1 până 1.20; mălaiul fl. 3.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 44, unsoare de porc 100 chl fl. 62.— până fl. 64.—; slāninā 100 chilo fl. 50 până fl. 56.—; sāpun 100 buc. fl. 30.— fl. 35.—; cânepā fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.30 până fl. 2.— carne de vitā chilo 48 cr.; carnea de vițel 40 până — cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de berbec 1.60 până 2.80; ouș 5 cu 10 cr

Piața din Mediaș, 18 Martie v. Grāu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50, grāu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50, săcarā fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 2.55 până fl. 2.80, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. — până —, sămēnță de cânepā fl. 5.— până fl. 6.—, sămēnță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.5), mazēre fl. 4.— până fl. 4.25, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 22.—, lumināri turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 50 până 60, slāninā fl. 40.— până fl. 46, cânepa fl. 30.— până fl. 32.— fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, sāpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vitā chilo 48 până — cr., carne de vițel 44 cr. până 52 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel 20.—, ouș 6 cu 10 cr.

Piața din Brașov, 18 Martie v. Grāu frumos hect. fl. 5.90, de mijloc fl. 5.70, mai slab fl. 5.—, grāu mestecat fl. 4.40, săcarā frumoasă fl. 3.50, de mijloc

3.30 fl., mai slabă —.—, orz frumos fl. 3.30, de mijloc 3.—, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —.—, cucuruz fl. 3.—, mălaiu fl. 3.40, mazēre fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sămēnță de in fl. 10.—, săm. de cânepā fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vitā p. chilo 46—52 cr., carne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Piața din Blaj. Grāu, hectolitru fl. 4.— până 4.50, grāu mestecat fl. 3.50 până 4.—, săcarā fl. 3.— până 3.25, ovės fl. 2.25 până 2.50, cucuruz fl. 2.75 până —.—, alac fl. 2.— până —.— cartofi fl. 1.50 până 2.—, sămēnță de cânepā fl. —.— până —.— fasole fl. —.— până —.—, carne de vitā chilo 48l până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouă cu 20 până — cr.

Tirgul de rimători in Steinbruch. În 18 Martie v.: s'au notat: ungurești bătrāni grei 50.— cr. până 51.— cr., de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., ungurești grei tineri 54.— cr. până 55.— cr., de mijloc 53.1/2 cr. până 54.— cr., ușori 50.— cr. până 52.— cr., marfā țerāneascā grea 50.— cr. până 51.— cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ușoară 49.— cr. până 50.— cr., romānești, grei —.— cr. până —.— cr., transito grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērb ești grei 50.— cr. până 51.— cr., transito de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., transito ușori 49.— cr. până 50.— cr.

Tirgul de vite din Budapesta. Zilele acestea s'au vëndut in Pesta 1213 capete de boi ungurești, 272 sērb ești, 347 vaci ungurești, 26 bivoli, 52 tauri și in urmă 54 de boi ear' ungurești, laolaltā 1964 de vite pentru tăiat. Cu toate-cā s'au vëndut atâtea vite, prețurile au rēmas neschimbate. La soiul cel mai bun totuși s'a urcat prețul cu 50 cr.

Prețul bucatelor in Budapesta. În 28 Mart. n. grāul a fost la Pesta bine oferat, s'au vëndut 30.000 măji metrice. Celelalte bucate au fost slab cercetate. Scopul și prețurile au rēmas neschimbate. Prețurile sânt următoarele: Grāu de Tisa 100 măji metrice cu 80 fl. 8.25, 100 mm 79.5 fl. 8.20, 1000 mm. 77.2 fl. 8.15, 100 mm. 77 fl. 8.07 1/2, 200 mm. 76.5 fl. 7.90, 200 mm. 75 fl. 7.62 1/2. Grāu de Pesta 150 mm. 79 fl. 8.15, 300 mm. 77 fl. 7.95. Grāu de Alba-regalā 100 mm. 76.3 fl. 7.80, 100 mm. 76 fl. 7.85. Grāu de Bacica 3000 mm. 73.6 fl. 7.45, 2900 măji m. 73.8 fl. 7.47 1/2. Grāu de Beckherc 2000 mm. 76.4 fl. 7.65. Grāu de lūngā Dunāre 1300 mm 75 fl. 7.55. Grāu sērbesc 4400 mm. 74 fl. 6.10, 3000 mm. 73.6 fl. 6.—. Grāu romānesc 100 mm. 74.7 și 100 mm. 74.3 fl. 6.40, 100 mm. 74 și 100 mm. 72.5 fl. 6.—. Ovės 100 mm. fl. 5.90, 100 mm. fl. 5.85, 100 mm. fl. 5.80, 100 mm. fl. 5.8.

Cursul pietii din Sibiu.

Din 18 Martie st. v. 1893.

Hārtie-monetā romānā . . . Cump.	9.46	Vēnz.	9.56
Lire turcești	10.75	"	10.85
Imperiali	9.80	"	9.85
Ruble rusești	1.25	"	1.27

LOTERIE.

Tragera din 25 Martie n.

Timișoara: 65 41 78 70 75
Viena: 65 51 27 88 9

Tragera din 29 Martie n.

Brūnn: 20 14 54 63 89

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 18 Martie v. 1893.

Sēminte	Calitatea per Hect.	Prețul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grāu vechiu	75	7.45	7.55
Grāu dela Tisa	75	7.60	7.70
Grāu de Pesta	75	7.55	7.65
Grāu de Alba-regalā	75	7.55	7.65
Grāu de Bácska	75	7.60	7.70
Grāu unguresc de nord	75	—	—
Săcarā	70-72	6.20	6.35
Orz de nutreț	60-62	4.90	5.20
Orz de vinars	62-64	5.35	5.80
Orz de bere	64-66	6.10	7.30
Ovės	39-41	5.65	5.95
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	4.65	4.75
Meiu (mālaiu)	—	—	—
Hirișcā	—	4.40	4.50

Luțernā ungureascā	43.—	53.—
Luțernā francezā	—	—
Luțernā roșie	61.—	70.—
Oleu de rapiță (rafinat)	32.—	32.50
Oleu de in	5.75	5.95
Unsoare de porc de Pesta	58.—	59.—
Unsoare de porc dela țearā	—	—
Slāninā svēntatā	—	—
Slāninā afumatā	52.—	53.—
Sēu	39.—	40.—
Prune	21.—	21.50
Miere brutā	—	—
Miere galbinā strācuratā	35.—	36.—
Cearā de Rosenau	142.—	148.—
Spirt brut	13.1/8	14.1/2
Drojdiuțe de spirt	51.50	51.75

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 18 Martie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini impēratești	5.73	5.72
Napoleonul	9.63	9.65
100 mărci germane imp.	59.35	59.37
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	116.—	116.05
Renta de hārtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	120.50	122.65
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.25	96.20
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	101.80	—
Împrumut cu premiu ung.	154.50	154.50
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	145.—	145.—
Losurile aust. din 1860	167.—	167.—
Serisuri fonciare ale "Albinei"	101.—	—

Bursa din București.

Din 17 Martie v. 1893.

Obiectul	o/o	cump. lei
Renta romānā din 1875	5%	101.—
Renta romānā amortisabilā	5%	99.1/4
Renta romānā amortisabilā	4%	84.9/4
Renta rom. (Rurale convertite)	6%	103.1/4
Oblig. C. F. Romāne	6%	—
Oblig. C. F. Romāne	4%	—
Creditul fonciar rural	7%	—
Creditul fonciar rural	5%	96.1/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	279.—
	V. N.	
Banca Naționalā (ult. dividendā 84.45)	500	1675
20 franci aur	—	20.09
Banca Naționalā a Romāniei	—	—

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. Floriilor		rēs. ap.
Dum.	21 † Floriile	2 D. Paștilor	5 36 6 33
Luni	22 S. N. Art. Vasilie	3 L. Paștilor	5 34 6 35
Marți	23 Cuv. Nicon	4 Isidor	5 31 6 37
Merc.	24 S. P. Zacharia	5 Vincentie	5 29 6 39
Joi	25 † Joia mare și B. V.	6 Cōlestin	5 26 6 40
Vineri	26 † Vinerea patim.	7 Hermann	5 24 6 42
Sămb.	27 Cuv. Matrona	8 Albert	5 22 6 43

Redacter responsabil: Ioan Russu Șirianul.

La „Institutul Tipografic“
în Sibiiu se află de vânzare:

PORTRETUL
dlui Dr. Vasile Lucaciu.
Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1893.

prinsul Călinarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1893. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — „Făr' de noroc“, novelă de Ioan Russu-Șirianul; „Femeia numai după urs nu se duce“, poveste. — *Economic*: Ceva despre pâne; Un nou pom prețios; Cât costă urina? Curățirea pălăriilor de păslă; Care găină când produce ouă multe. — *Poesii*: „Vântul“, de G. Coșbuc; „Craiul ielelor“, de Goethe, trad. de S. P-u; „Cortegiul“, de N. Țincu; „Muzica“, de N. G. Radulescu; „În copilăria mea“, de M. Grigoriadi de Bonachi; „Ca astăzi“, de Veronica Micle; „Poet și critic“, de G. Coșbuc. — *Partea hazlie*: Reporter modern; Un lăudăros; Nu-i de vină; Calcă-a popă; Tiganul și iepuroaica. — Doine populare. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

„TRIBUNA“

Apare în fiecare zi de lucru.

ABONAMENTELE.

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr.; $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 5 fl.; 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.; $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.; $\frac{1}{2}$ an 7 fl.; 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci; $\frac{1}{2}$ an 20 franci; 1 an 40 franci.

Se prenumără și la poste și librării.

INSERTIUNILE.

Un șir garmond prima dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Administrațiunea ziarului „Tribuna“:

Sibiiu, strada Măcelarilor nr. 21.

Anunț de mutare.

Deposit de petrarie și de monumente.

Respectuos subsemnatul îmi iau voe a aduce la cunoștința stimabilului P. T. publicului din Sibiiu și împrejurime că mi-am strămutat **depositul și locul de lucru** ocupat până acum în decursul unui lung șir de ani în strada Rațelor nr. 11, în urma adaptării acestui teren pentru scopuri orașenești, la

capătul stradei Gușteritei, piața gării (Bahnhofplatz).

Totodată fac cunoscut, că prin construcția unui **atelier de iarnă** și prin o provisiune colosală de material brut, mă aflu în poziția a coresponde în ori-ce anotimp tuturor pretențiilor, ori-și-cât de exagerate.

Totodată mă folosesc de acest privilegiu spre a recomanda **depositul meu de monumente și de petri**, cel mai mare în toată Ungaria, și produse solide de toate speciile, ca

lucrări de construcție și monumente

din marmoră albă, neagră și roșie, de granit cenușiu silesian, de granit negru de munte, de syenit negru și cenușiu și de gresia tare, mai departe îngrădiri de morminte, coperișe de morminte și de cripte, precum și table de inscripție pentru cripte și table de firme din marmoră de Carrara, garantând cea mai bună calitate, executare conștientioasă și foarte ieftină.

În depositul meu de monumente, care numără totdeauna 2—300 bucăți și e întocmit dela 4 până la 500 fl. pentru alegerea P. T. publicului, se vînd **petri mormentale și pe lîngă plătiri în rate.**

Toate eventualele reparaturi se primesc și se execută bine, iute și ieftin.

Mulțumind pentru prețuita bunăvoință de până acum, mă rog și pe viitor pentru numeroase comande și mă subsemn

cu distins respect

Josif Roubischek sen.,
măiestru-petrar, Sibiiu.

[360] 12—12

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară.** Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învătătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stînd cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.